

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas

Pārskats par darbu 2010.gadā

Saturs

SATURS	2
PRIEKŠVārds	4
LATVIJAS DARBĪBA UNESCO	6
UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀ KOMISIJA	6
UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asambleja.....	7
UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbību regulējošie dokumenti	8
Galvenie UNESCO LNK plānošanas dokumenti.....	8
UNESCO LNK darbinieki.....	8
LATVIJAS REPUBLIKAS PASTĀVĪGĀ PĀRSTĀVNICĪBA UNESCO	9
UNESCO LNK DARBĪBAS VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS	10
PROGRAMMU PADOMES	10
UNESCO LNK PATRONĀŽA.....	11
PIETEIKUMI UNESCO INICIATĪVĀM	12
AR UNESCO SAISTĪTAS VIZĪTES UN PASĀKUMI LATVIJĀ.....	12
DALĪBA DAŽĀDOS PASĀKUMOS LATVIJĀ	15
LATVIJA UNESCO STARPVALDĪBU UN STARPTAUTISKAJĀS INSTITŪCIJĀS	16
UNESCO IZPILDPADOME	16
UNESCO PROGRAMMAS "INFORMĀCIJA VISIEM" STARPVALDĪBU PADOME	17
LATVIJAS EKSPERTĪZE STARPTAUTISKAJĀS UNESCO DARBA GRUPĀS, PROGRAMMĀS UN PROJEKTOS	17
DALĪBA STARPTAUTISKAJĀS KONFERENCĒS UN PASĀKUMOS:	18
UNESCO UN UNESCO LNK DARBĪBAS POPULARIZĒŠANA	20
DARBS AR PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻIEM	20
MĀJAS LAPA	21
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU: IZDEVUMI UN PUBLIKĀCIJAS.....	22
UNESCO IZGLĪTĪBAS PROGRAMMU ĪSTENOŠANA	23
GLOBĀLĀS KUSTĪBAS „IZGLĪTĪBA VISIEM” IETVAROS ORGANIZĒTIE UN ĪSTENOTIE PASĀKUMI LATVIJĀ	23
Starptautiskā nedēļa „Izglītība visiem”	23
Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” darbība.....	23
Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mācību satura ekspertu tīkls.....	24
ANO DEKĀDES “IZGLĪTĪBA ILGTSPĒJĪGAI ATTĪSTĪBAI” MĒRĶU ĪSTENOŠANA.....	25
ANO dekādes īstenošanas koordinācijas grupa Latvijā.....	25
Baltijas jūras projekts.....	25
Projekts „Zaļais kods”.....	26
Starptautiskā ūdens nedēļa.....	27
LĪDZDALĪBA STARPTAUTISKAJĀS KONFERENCĒS UN PASĀKUMOS	27
UNESCO ZINĀTŅU PROGRAMMU ĪSTENOŠANA	30
STARPTAUTISKAIS BIOĻOĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS GADS	30
ZIEMEĻVALSTU HIDROĻOĢIJAS ASOCIĀCIJAS XXVI KONFERENCE RĪGĀ 2010.GADA AUGUSTĀ	31
L'ORÉAL LATVIJAS STIPENDIJAS “SĪVIETĒM ZINĀTNĒ” AR UNESCO LATVIJAS NACIONĀLĀS KOMISIJAS UN LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS ATBALSTU	31
PASAULES FILOZOFIJAS DIENAS PASĀKUMI	32
LĪDZDALĪBA STARPTAUTISKAJĀS KONFERENCĒS UN PASĀKUMOS	32
UNESCO KULTŪRAS PROGRAMMU ĪSTENOŠANA	34
NEMATERIĀLĀ KULTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANA	34
Sadarbība suitu kultūrtelpas saglabāšanā	34
Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma likumprojekta izstrāde	35

<i>Atbalsts vietējo tradīciju apzināšanai un saglabāšanai</i>	35
KULTŪRAS IZPAUSMJU DAUDZVEIDĪBAS VEICINĀŠANA	36
<i>Izstāde "Identitātes zīmes/Daudzveidības zīmes"</i>	36
<i>Izstāde "Lielākais koris pasaulē"</i>	36
UNESCO PASAULES MANTOJUMA AIZSARDZĪBA	37
<i>Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome</i>	37
<i>UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālais saraksts</i>	37
<i>Jauniešu animāciju konkurss "Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē"</i>	37
LĪDZDALĪBA STARPTAUTISKĀS KONFERENCĒS UN PASĀKUMOS	38
UNESCO KOMUNIKĀCIJU UN INFORMĀCIJAS PROGRAMMU ĪSTENOŠANA	39
UNESCO PROGRAMMA "PASAULES ATMIŅA"	39
<i>"Pasaules atmiņas" Latvijas nacionālā reģistra izveide</i>	39
<i>UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Latvijas nacionālā reģistra mājas lapa</i>	39
<i>Latvijas dokumentārais mantojums Pasaules digitālajā bibliotēkā</i>	39
<i>Latvijas dokumentārā mantojuma popularizēšana</i>	40
<i>"Pasaules atmiņas" starptautiskā izstāde Korejā</i>	41
INFORMĀCIJAS LIETOTPRASME UN MEDIJU NEATKARĪBA	41
STARPDISCIPLINĀRAS PROGRAMMAS	43
UNESCO LNK INICIATĪVA „STĀSTU BIBLIOTĒKAS”	43
BĒRNU UN JAUNIEŠU PROJEKTS „DRAUGU STĀSTI”	44
UNESCO ASOCIĒTO SKOLU PROJEKTS.....	46
LATVIJAS SKOLU JAUNATNES DZIESMU UN DEJU SVĒTKI UNESCO SVINAMO DIENU KALENDĀRĀ.....	47
AKCIJA “PASAULE T@VĀ BIBLIOTĒKĀ”	47
PROGRAMMAS JAUNIEŠIEM	48
<i>Projekts “Es un Brīvība”</i>	48
<i>Seminārs jauniešiem „Kultūru daudzveidība – mācīes izmantot tās iespējas”</i>	49
<i>Eiropas Pavasara 2010 noslēguma pasākums</i>	49
<i>UNESCO klubs „Jauno dabas pētnieku klubs”</i>	49

Priekšvārds

2010.gadā pagāja tieši 65 gadi kopš Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) dibināšanas. Tās Konstitūcijā ierakstītais mērķis – aizstāvēt idejas par mieru – arvien ir jo aktuāls arī šodien. Tieši šis uzsvars “aizstāvēt” arī ir šīs organizācijas šodienas galvenais vadmotīvs – iestāties un pastāvēt par ilgtspējību, pārdomātu attīstību, vienlīdzību, pieejamību, iekļaušanas nodrošināšanu, izpausmju un iespēju daudzveidību, nabadzības mazināšanu, labklājības veicināšanu. Šo globālo mērķu spēks minētā miera veicināšanā ir tieši nacionālo attīstības un politikas jomu sakārtošana un starpnozaru sadarbības veicināšanā jautājumos, kas saistīti ar izglītību, zinātni, kultūru, vidi, informācijas un komunikācijas tehnoloģijām, plašsaziņas līdzekļiem. Šī uzdevuma veikšanai jo īpaša loma UNESCO Konstitūcijā ir uzdots nacionālajām komisijām, kas valstu līmenī kalpo kā atbalsta, ekspertīzes, viedokļu koordinācijas centrs un ideju laboratorija starpnozaru un starpinstitūciju sadarbībai, nacionālo attīstības jautājumu sakārtošanai.

2010. – 2011.gada UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK) darbības virsmērķis ir stiprināt izglītības, kultūras un zinātnes lomu valsts un sabiedrības attīstībā un vērtīborientācijā kā pamatu ētiskās, emocionālās un intelektuālās labklājības veicināšanai Latvijā. Šis virsmērķis ir veiksmīgi kalpojis par pamatu, lai 2010.gadā UNESCO LNK, atbilstoši 2010. – 2011.gada darbības prioritātēm stiprinātu savu lomu un apliecinātu savu piensumu:

- sniedzot atbalstu politikas dokumentu izstrādei;
- nodrošinot sabiedrības informēšanu par UNESCO un UNESCO mandāta jautājumiem;
- veicinot starptautisko sadarbību un nodrošinot veiksmīgu Latvijas pārstāvniecību UNESCO starpvaldību un starptautiskajās institūcijās;
- īstenojot inovatīvas starpnozaru programmas un projektus un veicinot starpinstitūciju sadarbību;
- attīstot un pilnveidojot sadarbību ar reģioniem.

Īpaši izceļams 2010.gada darbības panākums ir UNESCO LNK juridiskā statusa sakārtošana. Paplašinot UNESCO LNK sastāvu, precizējot tā funkcijas un pilnvaras, kā arī precīzi definējot tā juridisko statusu kā atvasinātu publisko tiesību juridisko personu, ir nostiprināta UNESCO LNK vieta un mandāts valsts pārvaldes sistēmā un skaidri izcelta tās starpdisciplinārā loma un īpašais piensums.

Līdzās tam 2010.gadā UNESCO LNK darbā uzsvars ir ticis likts tieši uz ilgtermiņa pasākumu īstenošanu un paliekošu iniciatīvu turpināšanu, jo īpaši izceļot nevis vienreizējus projektus, bet tieši atbalstu konkrētiem jautājumiem un nozarēm:

- izstrādāts Konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” pētījums “Izglītība pašrealizācijai mūža garumā – pašvaldību atbalsts 16 – 25 gadus veciem jauniešiem”;
- nodrošināta bibliotēku tīkla “Stāstu bibliotēkas” darbība;
- Starptautiskā kultūru tuvināšanās gada ietvaros īstenots bērnu un jauniešu projekts “Draugu stāsti”;
- līdzdarbība un atbalsts X Latvijas skolēnu dziesmu un deju svētku organizēšanā;
- noticis regulārs darbs ar UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” reģistros iekļautajām nominācijām;
- dots ieguldījums jauniešu intereses celšanā un iesaistīšanā par Latvijas vēsturi projekta “Es un Brīvība” ietvaros, u.c.;

Arī starptautiski 2010.gads ir aizritējis Latvijai augsti tiekot novērtētai UNESCO Izpildpadomes darbā tās viceprezidenta kapacitātē, UNESCO programmas “Informācija visiem” starpvaldību padomes un

tās biroja darbā, kā arī vairākās citās UNESCO starpvaldību un starptautiskās darba grupās (piem., mākslu izglītības, pasaules mantojuma, pirmsskolas aprūpes un izglītības). Dalība UNESCO starpvaldību institūcijās ir devusi Latvijai iespēju pārlicināties un vienlaikus arī izvērtēt, cik spēcīgi esam un gribam būt UNESCO platformās, un cik varam noteiktas jomas aizstāvēt un par tām iestāties. UNESCO starptautisko partneru vidū Latvija nenoliedzami sevi ir pierādījusi kā gudru, pieredzējušu un uzticamu partneri, ir gūta vērtīga pieredze un uzkrātas zināšanas, kas lieti noderēs arī Latvijā, t.sk. gatavojoties Latvijas prezidentūrai ES 2015.gadā un tās laikā.

2011.gads ir Latvijas darbības UNESCO divdesmitās gadadienas gads, kura ietvaros galvenie uzdevumi ir turpināt stiprināt izglītības, zinātnes, kultūras, informācijas un komunikācijas jomu aizstāvību, kā arī arī izvērtēt padarīto, turpinot izkopt un veicināt sabiedrībā izpratni par UNESCO LNK lomu un pienesumu Latvijas ilgspējīgas attīstības veicināšanai un dzīves kvalitātes celšanai.

Dagnija Baltiņa

UNESCO LNK ģenerālsekretāre

Latvijas darbība UNESCO

UNESCO ir 1945.gadā dibināta Apvienoto Nāciju aģentūra ar mērķi veicināt cilvēku, valstu un kultūru savstarpējo sapratni, miera kultūru un vispārējo labklājību. Tās darbības loks ir izglītības, zinātnes, vides, kultūras, komunikāciju un informācijas, plašsaziņas līdzekļu jomas, to attīstība un savstarpējā šo jomu sadarbība.

Atskatoties uz UNESCO darbu un organizācijas nozīmību līdz šim, izceļamas ir tās jomas, kurās UNESCO bijusi galvenā loma šo nozaru attīstībā un bieži arī jaunu ideju iniciatīvā. Jau kopš tās dibināšanas UNESCO ir aktīvi darbojusies izglītības pieejamības jautājumos un iestājusies par vienlīdzīgām tiesībām uz izglītību visiem. Organizācija ir rūpējusies par kultūras mantojuma saglabāšanu, arvien attīstot paša koncepta par kultūras mantojumu izpratni. Tā ir veicinājusi starptautisku ekspertu sadarbību gan izglītībā, gan zinātnē, gan kultūrā. UNESCO ir bijusi arī viens no vadošajiem spēlētājiem pasaulē, kas iestājas par vides ilgtspējīgu pārvaldību un resursu pārdomātu izmantošanu. Būtisks UNESCO ieguldījums ir informācijas apmaiņas veicināšanā, uzsverot pirmavota un mazo tautu un valodu lomu informācijas radīšanā un izplatīšanā, kas tieši sasaucas ar UNESCO stingro nostāju vārda brīvības jautājumos.

Pašreiz UNESCO sekmē izglītības attīstību, ietekmējot 1,5 miljardus bērnu, jauniešu un pieaugušo iespējas uz izglītību, kā arī atbalsta 75 miljonus skolotāju kvalitatīvas izglītības nodrošināšanā. Organizācija iesaistījusi 151 valsti pasaules kultūras mantojuma apzināšanā un 130 valstis – nemateriālā kultūras mantojuma aizsardzībā, bet 84 valstis – pasaules dokumentārā mantojuma dsaglabāšanā. UNESCO sekmē ilgtspējīgu attīstību, aptverot un sekmējot 564 biosfēras rezervātu darbību 109 valstīs. Tā aktīvi iestājas pret jebkādiem preses brīvības ierobežojumiem un nosoda apdraudējumu žurnālistiem, apkaro diskrimināciju. Organizācija vada vienīgo globālo bioētikas, vides ētikas, zinātnes un tehnoloģiju ētikas datubāzi. Tās rīcībā ir ikvienam pieejami precīzi statistikas dati izglītības, kultūras un zinātnes nozarēs visā pasaulē, kā arī plašākā datubāze dažādu likumdošanas aktu salīdzināšanai UNESCO mandāta jautājumos.

Latvija pievienojās UNESCO 1991.gada oktobrī, kļūstot par UNESCO 168 dalībvalsti. 1992.gadā ar likumu tika izveidota UNESCO Latvijas Nacionālā komisija (LNK). Pašlaik UNESCO Latvijas Nacionālā komisijas darbību nosaka 2010.gadā atjaunotais „Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Latvijas Nacionālās komisijas likums”, likums stājās spēkā 2010.gada 1.decembrī

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO LNK juridiskais statuss atbilstoši likumam ir atvasināta publisko tiesību juridiska persona, tā darbojas LR Ministru kabineta pārraudzībā. UNESCO LNK mērķis ir stiprināt izglītības, zinātnes, kultūras, komunikāciju un informācijas lomu valsts un sabiedrības ilgtspējīgā attīstībā, valstiskuma stiprināšanā, demokrātisko vērtību īstenošanā un nabadzības mazināšanā, kā arī sekmēt sabiedrības labklājību, tās locekļu līdztiesību un savstarpēju cieņu Latvijā.

Galvenās UNESCO LNK funkcijas ir nodrošināt un koordinēt sekmīgu Latvijas dalību UNESCO; būt par informācijas, koordinācijas un sadarbības veidošanas centru Latvijā UNESCO darbības ietvaros; izstrādāt un apstiprināt rīcības plānus UNESCO programmu īstenošanai; organizēt un koordinēt starpdisciplināru šo plānu izpildi; veidot, uzturēt un attīstīt sadarbības tīklus; sniegt atzinumus, paust viedokli un izteikt priekšlikumus par UNESCO izglītības, zinātnes, kultūras, komunikāciju un informācijas jomas jautājumiem; kā arī piedalīties UNESCO un ar to saistīto starpvaldību un starptautisko organizāciju darbā.

UNESCO LNK prezidents ir LR kultūras ministrs, bet viceprezidenti – izglītības un zinātnes un ārlietu ministri. UNESCO LNK augstākā lēmēj institūcija ir tās Asambleja, kuras sastāvā darbojas 21 loceklis, pārstāvot gan valsts, gan nevalstisko sektoru ar UNESCO darbību saistītos jautājumos, tādējādi veidojot unikālu platformu sadarbībai un kopīgam darbam Latvijas interešu pārstāvībai izglītības,

zinātnes, kultūras, komunikāciju un informācijas jomā UNESCO mandāta ietvaros. LNK administratīvo darbu vada ģenerālsekretārs, kuru atklātā konkursā izraugās un pieņem darbā Asambleja.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asambleja

2010.gadā notika trīs UNESCO LNK Asamblejas sēdes – 19.februārī, 29.jūnijā un 22.decembrī. Kopumā Asambleja 2010.gadā izskatīja 20 jautājumus un pieņēma 19 lēmumus.

UNESCO LNK Asamblejas pirmajā 2010.gada sēdē 19.februārī izvērtēja UNESCO LNK pārskatu par darbu 2009. gadā, apstiprināja UNESCO LNK prioritātes un darbības virzienus 2010. – 2011. gadam iepazīs ar UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijas rezultātiem, kā arī apstiprināja Latvijas Republikas pārstāvjus UNESCO starpvaldību institūcijās – UNESCO Izpildpadomē, UNESCO programmas „Sociālo pārveidojumu vadība” Starpvaldību komitejā un vienojās par Latvijas dalības uzdevumiem. Tika izvērtēti priekšlikumi par grozījumiem likumā „Par UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju”, kā arī pieņemts lēmums par Latvijas pievienošanos Starptautiskajam kultūras mantojuma saglabāšanas un atjaunošanas pētījuma centram (ICCROM) un Latvijas kandidēšanu uz UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas Starpvaldību komiteju.

29.jūnijā UNESCO LNK Asambleja tikās ar Latvijas Republikas vēstnieku Francijā un UNESCO Jāni Kārkliņu, kurš ar 1.jūliju tika iecelts par UNESCO ģenerāldirektora vietnieku komunikāciju un informācijas jautājumos. Sarunā ar Jāni Kārkliņu tika diskutēti aktuālie UNESCO jautājumi pasaulē, Latvijas dalību UNESCO starpvaldību institūcijās un programmās, kā arī jo īpaši apskatīti Komunikāciju un informācijas jomu jautājumi. Sēdē tika izskatīts arī likuma „Par UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju” projekts un tā tālākā virzība. Tās dalībnieki tika iepazīstināti ar LR dalības rezultātiem UNESCO Izpildpadomē un citās starpvaldību institūcijās – Starptautiskās programmas „Informācija visiem” Starpvaldību komitejā un UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas Ģenerālajā asamblejā, kā arī ar ziņojumu par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas galvenajiem darbības rezultātiem 2010. gada I pusgadā.

22.decembrī notika pirmā Asamblejas sēde UNESCO LNK atjaunotajā sastāvā. Asamblejas sēdē tika apstiprināts UNESCO LNK nolikums, kas ir viens no būtiskajiem darbības pamatiem, precizējot Asamblejas un ģenerālsekretāra funkcijas, kā arī darbības struktūru, saskaņā ar UNESCO LNK likumu un citiem normatīvajiem aktiem. Tika apspriesti UNESCO un UNESCO LNK darbības virzieni un galvenās aktivitātes, kā arī diskutēts par galvenajām UNESCO LNK aktivitātēm 2011. gadā, kas arī turpmāk stiprinātu UNESCO un UNESCO LNK pienesumu, klātbūtni un nozīmi būtisku ar izglītību, zinātņu, kultūru, komunikāciju un informācijas jomu saistītu jautājumu attīstībā Latvijā. Tāpat Asambleja arī lēma par Latvijai nozīmīgiem notikumiem 2012. – 2013.gadā, kas piesakāmi UNESCO svinamo dienu kalendāram.

2010.gada 22.decembrī tika apstiprināts atjaunots UNESCO LNK Asamblejas sastāvs:

- Sarmīte Ēlerte, Kultūras ministre, UNESCO LNK prezidente;
- Rolands Broks, Izglītības un zinātnes ministrs, UNESCO LNK viceprezidents;
- Ģirts Valdis Kristovskis, Ārlietu ministrs, UNESCO LNK viceprezidents;
- Daiga Vilkaite, Vides ministrijas Dabas aizsardzības departamenta direktore;
- Baiba Bāne, Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietniece budžeta jautājumos;
- Ilze Zvirbulē, Tieslietu ministrijas Eiropas lietu departamenta juriskonsulte;
- Evija Kūla, Labklājības ministres biroja vadītāja;
- Ina Druviete, Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētāja;
- Ojārs Spārītis, Valsts prezidenta pilnvarotais pārstāvis;
- Sanita Pavļuta - Deslandes, Latvijas pastāvīgās pārstāvniecības UNESCO vadītāja;

- Andrejs Siliņš, Latvijas Zinātņu akadēmijas Ārlietu sekretārs;
- Andris Vilks, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors;
- Juris Dambis, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs;
- Mārcis Auziņš, Latvijas Universitātes rektors;
- Uģis Prauliņš, Latvijas Radošo savienību padomes priekšsēdētājs;
- Laura Zvejniece, Latvijas Jaunatnes padomes prezidente;
- Andris Jaunsleinis, Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis;
- Rafi Haradžanjs, Latvijas Nacionālo kultūras biedrību asociācijas valdes priekšsēdētājs;
- Imants Freibergs, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas valdes loceklis;
- Dzintra Geka, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes locekle.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbību regulējošie dokumenti

UNESCO darbības pamatā ir tās 1945.gadā pieņemtā Konstitūcija. Konstitūcijas 7.pants nosaka, ka katras dalībvalsts pienākums ir dibināt tās nacionālo komisiju, kas, apvienojot ekspertus un intelektuāļus no valsts un sabiedriskā sektora UNESCO mandāta jomās, koordinētu un virzītu valsts dalību UNESCO un nodrošinātu valsts viedokļa formulēšanu tā pārstāvībai starptautiski.

1978.gadā tika pieņemta UNESCO Nacionālo komisiju harta, kas skaidri definē un nosaka nacionālo komisiju funkcijas, atbildību un darbības formas. UNESCO Nacionālo komisiju harta jo īpaši uzsver nacionālo komisiju lomu sabiedrības iesaistīšanas un informēšanas darbā par UNESCO un tās programmām, kā arī to lomu būt par platformu dialoga veidošanai starp dažādām institūcijām un nozarēm normatīvo dokumentu izstrādes un politikas dokumentu attīstībai UNESCO dalībvalstīs.

2010.gadā notika aktīvs darbs pie UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas likumprojekta izstrādes. Likumprojekta sagatavošana gaitā notika vairākas konsultācijas ar UNESCO LNK Asamblejas locekļiem, to pārstāvētajām institūcijām un sadarbības partneriem. Sadarbībā ar LR Kultūras ministrijas Juridisko nodaļu un LR Saeimas Juridisko biroju tika izstrādāts UNESCO LNK likumprojekts, kas tika iesniegts un atbalstīts LR Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijā. Likumprojekts LR Saeimā tika izskatīts divos lasījumos un 28.oktobrī tika pieņemts „Apvienoto Nāciju izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Latvijas Nacionālās komisijas likums”. Likums stājās spēkā 2010.gada 1.decembrī.

Saskaņā ar UNESCO LNK likumu, UNESCO LNK Asamblejas pirmajā sēdē tika apstiprināts UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Nolikums, kas nosaka lēmēj institūcijas Asamblejas funkcijas, darbības un lēmumu pieņemšanas kārtību, kā arī izpildvaras – ģenerālsekretāra funkcijas.

Galvenie UNESCO LNK plānošanas dokumenti

Pamatojoties uz UNESCO Vidēja termiņa stratēģiju 2008. – 2013.gadam, tika izstrādāta un apstiprināta „UNESCO LNK darbības stratēģiju 2009. – 2013.gadam”, kas kalpo par pamatu Latvijas dalības UNESCO prioritāšu izvēlei līdz 2013.gadam.

Konkrēti uzdevumi tiek plānoti un īstenoti divgadēs, kas sakrīt ar UNESCO budžeta programmas plānošanas un īstenošanas divgadi („UNESCO 2010. – 2011.gada programma un budžets”). Izvērtējot UNESCO divgades prioritātes tika noteikti UNESCO LNK darbības virzieni 2010. – 2011.gadam.

UNESCO LNK darbinieki

Atbilstoši UNESCO LNK likumam UNESCO LNK izpildinstitūcija ir tās ģenerālsekretārs, kurš vada UNESCO LNK administratīvo darbu, kā arī pieņem un atlaiž UNESCO LNK darbiniekus.

2010.gadā UNESCO LNK strādāja šādi darbinieki:

- Dagnija Baltiņa, ģenerālsekretāre;
- Sarmīte Pulste, ģenerālsekretāres vietniece, papildus pilda Zinātņu sektora vadītāja pienākumus,
- Baiba Moļņika, Izglītības sektora vadītāja, papildus pilda Jaunatnes un UNESCO Asociēto skolu projekta sektoru vadītājas pienākumus,
- Anita Vaivade, Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja;

2010.gadā UNESCO LNK programmu īstenošanā bija iesaistīti šādi cilvēki:

- Liene Krīvena, UNESCO LNK sabiedrisko attiecību konsultante;
- Zane Paula-Pāvula, Kultūras, komunikāciju un informācijas programmu koordinatore līdz 2010.gada 16.jūlijam;
- Martins Bekers, UNESCO Vācijas Nacionālās komisijas programmas „kulturweit” brīvprātīgais, Izglītības, Jaunatnes un Asociēto skolu projekta sektoru projektu asistents līdz 2010.gada 23.augustam;
- Madara Kāne, Vidzemes Augstskolas praktikante, Izglītības sektora projektu koordinatore;
- Sarmīte Viļuma, grāmatvede;
- Miķelis Edvards Bulmanis, brīvprātīgais, Komunikāciju un informācijas sektora projektu asistents no 2010.gada 6.septembra.
- Anta Litauniece, Ventspils Augstskolas praktikante, tulkotāja.

Latvijas Republikas Pastāvīgā pārstāvniecība UNESCO

Pastāvīgu Latvijas Republikas klātbūtni UNESCO galvenajā mītnē Parīzē nodrošina Latvijas Republikas Pastāvīgā pārstāvniecība UNESCO, tās galvenajā mītnē Parīzē. Tās uzdevumi ir:

- Pārstāvēt Latvijas Republiku dalībvalstu regulārās tikšanās reizēs UNESCO;
- Nodrošināt Latvijas interešu klātbūtni un aizstāvību dažādu Latvijai svarīgu jautājumu izskatīšanā;
- Veikt dažādas konsultācijas un tikties ar UNESCO Sekretariāta darbiniekiem Parīzē, veicinot UNESCO programmu īstenošanu Latvijā un Latvijas ekspertu iesaisti starptautiski;
- Informēt Latvijas Republikas Ārlietu ministriju un UNESCO LNK par aktualitātēm UNESCO darbībā.

UNESCO LNK regulāri un sekmīgi sadarbojas ar LR Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO, gan, lai nodrošinātu Latvijas ekspertu iesaisti UNESCO programmās starptautiski un veicinātu Latvijas iniciatīvu atpazīstamību, gan arī, lai sagatavotu un pārstāvētu Latvijas viedokli dažādu UNESCO normatīvo dokumentu izstrādē.

Pastāvīgo pārstāvniecību UNESCO līdz 2010.gada 1.jūlijam vadīja LR vēstnieks Francijas Republikā un UNESCO Jānis Kārklīšs, no 2010.gada oktobra – Sanita Pavļuta - Deslandes.

UNESCO LNK darbības vispārējs raksturojums

UNESCO LNK birojs jau kopš 1994.gada atrodas Rīgā, Pils laukumā 4. UNESCO LNK rīcībā ir 3 telpas, kurās regulāri uzturas un strādā 5 cilvēki.

2010.gadā UNESCO Latvijas Nacionālajā komisijā reģistrēti 600 ienākošie dokumenti latviešu, angļu, franču un krievu valodās. Lielākā daļa no tiem ir dokumenti par UNESCO pamatdarbības jautājumiem, grāmatas, pārskati, pētījumi, nacionālo komisiju izdevumi u.c. korespondence. Koordinējot saņemto informāciju UNESCO LNK 2010.gadā nosūtīja 255 oficiālas vēstules un ap 5000 elektronisko vēstuļu.

Lai nodrošinātu no UNESCO Sekretariāta saņemtās informācijas veiksmīgu nodošanu dažādām ieinteresētām auditorijām, UNESCO LNK regulāri nodeva saņemtās attiecīgās publikācijas Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijai un Latvijas Republikas Kultūras ministrijai, kā arī izplatīja to savos sadarbības tīklos – UNESCO Asociēto skolu projekta dalīb skolām, UNESCO LNK tīklam „Stāstu bibliotēkas”, atmiņu institūcijām, u.c. tīkliem. Savāktās publikācijas un izdevumi 2010.gada beigās tika nodoti Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, Latvijas Universitātes bibliotēkai, LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātei un LU Vēstures un filozofijas fakultātei, tādējādi nodrošinot materiālu pieejamību plašam interesentu lokam.

Programmu padomes

Nozaru programmu padomes ir UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas izveidotas konsultatīvas institūcijas, kuru sastāvā darbojas nacionālās komisijas locekļi, kā arī izglītības, zinātnes, kultūras un informācijas un komunikācijas nozaru eksperti, kuri ir atzīti savas jomas profesionāļi Latvijas Republikā. UNESCO LNK ir četras programmu padomes: Izglītības programmu padome, Zinātņu programmu padome, Kultūras programmu padome un Komunikāciju un informācijas programmu padome. UNESCO LNK uztur regulāras attiecības ar UNESCO LNK programmu padomju locekļiem, tos regulāri informējot par un iesaistot dažādos UNESCO LNK rīkotos pasākumos, kā arī, lai informētu par aktuālāko UNESCO darbības jomās pasaulē.

Izglītības programmu padome

2010.gadā Izglītības programmu padome sanāca vienu reizi 1.februārī. Sēdes laikā tika izskatīts pārskats par UNESCO un UNESCO LNK darbību Izglītības programmās 2009.gadā, noteiktas Izglītības programmu darbības prioritātes 2010. – 2011.gadam, kā arī izvērtēts Latvijas pieteikums UNESCO dalībvalstu Līdzdalības programmai 2010. – 2011.gadam, akcentējot uzsvaru uz ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanu. Līdzās tam izglītības programmu padomes eksperti aktīvi līdzdarbojās arī projekta „Draugu stāsti” īstenošanā, akcijas „Pasaule t@vā bibliotēkā” norisēs un noslēguma semināra organizēšanā, kā arī UNESCO Pasaules konferences par bērnu agrīno aprūpi un izglītību sagatavošanas procesā.

Zinātņu programmu padome

Zinātņu programmu padome 2010.gadā sanāca divas reizes. 26.janvāra sēdē tika izskatīts pārskats par UNESCO un UNESCO LNK darbību zinātņu programmās 2009.gadā, noteiktas zinātņu programmu darbības prioritātes 2010. – 2011.gadam, kā arī izvērtēts Latvijas pieteikums UNESCO dalībvalstu Līdzdalības programmai 2010. – 2011.gadam.

10.augustā notika Zinātņu programmu padomes paplašinātā sēde saistībā ar UNESCO Hidroloģisko procesu un klimata nodaļas vadītāja prof. Zigfrīda Demuta vizīti Latvijā. Sēdes laikā Latvijas zinātnieki J.Valters, M.Kļaviņš, U.Bethers un A.Urtāns sniedza prezentācijas par Latvijas programmām hidroloģijas jomā, Z.Demuts informēja par UNESCO Hidroloģijas un klimata programmām. Notika diskusija par turpmāko Latvijas dalību šajās UNESCO programmās, kuras rezultātā tika izteikta vēlme

aktivizēt UNESCO Hidroloģijas un klimata programmas Latvijā un tai skaitā nākotnē kandidēt arī UNESCO Starptautiskās hidroloģijas programmas Starpvaldību programmai.

Kultūras programmu padome

2010.gadā Kultūras programmu padome sanāca vienu reizi. 28.janvārī Kultūras programmu padomes sēdē tika izskatīts pārskats par UNESCO un UNESCO LNK darbību Kultūras programmās 2009.gadā, noteiktas Kultūras programmu darbības prioritātes 2010. – 2011.gadam, kā arī izvērtēts Latvijas pieteikums UNESCO dalībvalstu Līdzdalības programmai 2010. – 2011.gadam, akcentējot uzsvaru uz UNESCO 2005.gada Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu. Līdzās tam Kultūras programmu padomes eksperti ir iesaistījušies vairākos UNESCO LNK un UNESCO darba starptautiskos un nacionālos pasākumos un iniciatīvās, tai skaitā:

- 1) Daces Bulas dalība UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma starpvaldību komitejas izveidotā ekspertu grupā, lai izvērtētu pieteikumus Nemateriālā kultūras mantojuma fondam un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas labo prakšu sarakstam. Sanāksmes noritējušas 5.jūlijā Parīzē, Francijā un 15. – 19. novembrī Nairobi, Kenijā;
- 2) Pētera Blūma dalība starptautiskajā seminārā „Tūrisms un attīstība - Ziemeļu un Baltijas valstu iesaiste un savstarpējā sadarbība”, kas noritēja 13. – 15.oktobrī Visbijā, Zviedrijā;
- 3) Pētera Blūma lekcija par kultūras mantojuma saglabāšanu Rīgas vēsturiskajā centrā, Patrimonito animācijas filmu konkursa laikā 10. septembrī Laikmetīgās mākslas muzeja pilotprojekta kim? konferenču zālē Rīgā.

Komunikāciju un informācijas programmu padome

Komunikāciju un informācijas programmu padome 2010.gadā sanāca trīs reizes. 29.janvārī Komunikāciju un informācijas programmu padomes sēdē tika izskatīts pārskats par UNESCO un UNESCO LNK darbību Komunikāciju un informācijas programmās 2009.gadā, noteiktas Komunikāciju un informācijas programmu darbības prioritātes 2010. – 2011.gadam, kā arī izvērtēts Latvijas pieteikums UNESCO dalībvalstu Līdzdalības programmai 2010. – 2011.gadam, pievēršoties UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” īstenošanai Latvijā.

15.martā Komunikāciju un informācijas programmu padomes sēdē tika izskatīti jautājumi par Pasaules informācijas sabiedrības samita (*World Summit for Information Society, WSIS*) rīcības plāna īstenošanu Latvijā, pieredzi, aktualitātēm un institūciju turpmāko sadarbību šī rīcības plāna atkalaktualizēšanā Latvijā, kā arī par Latvijas pārstāvību un darbības uzdevumiem UNESCO programmas Informācija visiem (*Information for All Programme, IFAP*) starpvaldību padomē.

2.jūnijā Komunikāciju un informācijas programmu padomes sēde sanāca kopā izskatīt jautājumus par Latvijas pozīciju UNESCO divgades programmas 2012. – 2013. (36 C/5 dokuments) sagatavošanā komunikāciju un informācijas jomā, izvērtēta Informācijas sabiedrības padomes darbības atjaunošanas iespēja un apstiprināta UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Latvijas nacionālā reģistra vadlīniju atjaunotā redakcija.

UNESCO LNK patronāža

Saskaņā ar apstiprināto *Nolikumu par UNESCO LNK patronāžas piešķiršanas kārtību* 2010.gadā UNESCO Latvijas Nacionālajā komisijā tika saņemti 2 patronāžas pieteikumi. Izvērtējot to, ka pieteiktie projekti bija nacionālas un lokālas nozīmes projekti, patronāža uz vienu gadu tika piešķirta pieteikumus izvērtējot UNESCO LNK ģenerālsekretāram. Rezultātā patronāža tika piešķirta Jūrmalas mākslas skolas rīkotajam X Starptautiskajam vizuāli plastiskās mākslas konkursam „Es dzīvoju pie jūras” (2010.gada apakštēma „Saulē un vējā”), kuram patronāža tiek piešķirta jau 3 gadu un šī ir kļuvusi jau par regulāru UNESCO LNK un Jūrmalas mākslas skolas sadarbību. Patronāža tika piešķirta arī projektam „Sauls piramīda”. Patronāžas projektos un pasākumos tika izmantots logo „*Sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju*”.

Pieteikumi UNESCO iniciatīvām

2010.gadā UNESCO LNK sagatavoja un iesniedza 5 pieteikumus projektu īstenošanai UNESCO Līdzdalības programmas ietvaros 2010. – 2011.gadā. UNESCO Līdzdalības programmai UNESCO dalībvalstis var pieteikt projektus un iniciatīvas, kuras tiek īstenotas UNESCO ideju veicināšanai un atbalstam dalībvalstīs. Projektu konkursā tika apstiprināti 4 Latvijas pieteiktie projekti – „UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas kapacitātes stiprināšana”, „Rīcības plāns ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” (2005 - 2014) īstenošanā Latvijā un Baltijas jūras reģionā”, „UNESCO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu (2005) īstenošana Eiropas Savienības valstu kultūrpolitikā” un „Pieredzes apmaiņa par UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” nacionālo reģistru darbību”. Projektus īsteno UNESCO LNK sadarbībā ar nozaru institūcijām.

2010.gadā dalībvalstis tika aicinātas iesniegt pieteikumus UNESCO stipendiju programmai 2010. – 2011.gadam, kas piedāvāja īstermiņa pēcdiploma stipendijas apmācībām un pētījumiem. UNESCO LNK izludināja Latvijas pretendentu atlasu un izvērtējot saņemtos priekšlikumus UNESCO stipendiju programmai 2010. – 2011.gadam tika pieteikts Latvijas Nacionālā vēstures muzeja pētnieka Toma Ķikuta pieteikums par latviešu diasporas pētījumu Baškortostānā, Krievijas Federācijā. Diemžēl šis pieteikums neguva UNESCO Starpsektoru izvērtēšanas komitejas atbalstu.

2010.gadā tika sagatavots un iesniegts Latvijas Valsts Auglīkopības institūta pētnieka Artūra Stalaža pieteikums UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” (MAB) Jauno zinātnieku balvai 2011. Balva tiek piešķirta ar Austrijas MAB Nacionālās komitejas finansiālu atbalstu, jauniešiem zinātniekiem, kas veic pētījumus bioloģiskās daudzveidības jomā. Balvas mērķis ir sekmēt informācijas un zināšanu apmaiņu jauno pētnieku vidū, motivējot tos starptautiskajai mobilitātei un veicinot pētnieku interesi par programmas „Cilvēks un biosfēra” programmas prioritārajiem virzieniem un piedāvātajām iespējām. No Latvijas vēl neviens šo balvu nav saņēmis.

2010.gada vasarā jau vienpadsmito reizi Polijas pilsētā Zamoščā notika Kultūras mantojuma saglabāšanas vasaras skolas. Veicinot Latvijas jauno profesionāļu izaugsmi, no Latvijas vasaras skolā piedalījās Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes 3.kursa studente Natālija Ameļoškina, kas vasaras skolā uzstājās arī ar priekšlasījumu „Jaunā sakrālā arhitektūra Latvijā: konfliktējošs vai papildinošs kultūras mantojums?”

2010.gada septembrī Rīgā notika Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rīkotais 4.Baltijas jūras reģiona Kultūras mantojuma forums „Kultūras mantojums – mūsdienu izaicinājums”. Ar UNESCO LNK atbalstu VKPAI foruma organizēšanai piesaistīja finansējumu 10 000 ASV dolāru apmērā no Francijas/UNESCO Konvencijas atbalsta fonda un UNESCO Pasaules mantojuma fonda.

Ar UNESCO saistītas vizītes un pasākumi Latvijā

Starptautiskās dejas padomes prezidenta vizīte, 2010.gada februāris

2009. gada nogalē Latvija saņēma apstiprinājumu par Rīgas sekcijas uzņemšanu Starptautiskajā dejas padomē. Starptautiskā dejas padome ir 1972. gadā pēc UNESCO iniciatīvas dibināta starptautiska nevalstiska organizācija ar mērķi apvienot visu žanru, veidu un virzienu deju māksliniekus pasaulē. 4. un 5. februārī Rīgā viesojās Starptautiskās dejas padomes prezidents Alkis Raftis (*Alkis Raftis*), kurš vizītes laikā tikās ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas, Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūras, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas un Rīgas domes Kultūras departamenta pārstāvjiem. Vizītes laikā tika pārrunātas iespējas 2010.gadā Latvijā rīkot Pasaules kongresu dejas izglītībā. Rezultātā Latvijā no 12. – 16.jūlijam notika 26.Pasaules kongress dejas izglītībā.

UNESCO Starptautiskā ekspertu padome Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecībai, 2010.gada marts

18. martā notika Latvijas Nacionālās bibliotēkas UNESCO Starptautisko ekspertu padomes tikšanās. Deviņi eksperti – bibliotēku, arhīvu un kultūras nozares vadošie speciālisti no Zviedrijas, Dānijas, Norvēģijas, Somijas, Igaunijas, Krievijas, Nīderlandes, Francijas un ASV ieradās Rīgā, lai iepazītos ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanas gaitu. Pēc pamatakmens ielikšanas šī ir bija reize, kad eksperti viesojās būvlaukumā un varēja novērtēt padarīto, kā arī sniedza rekomendācijas un būtiskus ieteikumus projekta tālākai attīstībai. Starptautiskie eksperti iepazīnās ar ziņojumu par projekta attīstību, UNESCO LNK un LNB Atbalsta biedrības aktivitātēm bibliotēkas projekta atbalstam, Papīra restaurācijas centra izveides ideju, kā arī diskutēja par starptautiskā atbalsta mobilizēšanu LNB projektam, par atklāšanas pasākumiem un to organizēšanu, tādējādi iedzīvinot UNESCO rezolūciju dzīvē. Sanāksmē piedalījās LR Kultūras ministrs Ints Dālderis, Nacionālās bibliotēkas direktors un UNESCO LNK prezidents Andris Vilks, UNESCO LNK ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa, LNB Atbalsta biedrības pārstāvji, kā arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas vadošie speciālisti.

UNESCO konsultanta Abdelaziza Abida vizīte, 2010.gada marts

Latvijas Nacionālās bibliotēkas UNESCO Starptautisko ekspertu padomes sanāksmes laikā Latvijā viesojās UNESCO konsultanta Abdelazizs Abids (*Abdelaziz Abid*), kurš 19.martā Latvijas Universitātē uzstājās ar atklāto lekciju „Mediju un informācijas lietotprasmē” un sniedza interviju Latvijas Universitātes portālam.

UNESCO Pamatizglītības departamenta direktores Mancecas Maropes vizīte, 2010.gada jūlijs

No 10. līdz 13. jūlijam Latvijā viesojās UNESCO Pamatizglītības departamenta direktore Manceca Marope (*Mmantsetsa Marope*), kura apmeklēja X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkus, tajos pārstāvēt UNESCO ģenerāldirektori Irinu Bokovu un nododot UNESCO ģenerāldirektores apsveikumu organizatoriem un dalībniekiem svētkos, un piedalījās Rīgā notiekošajā starptautiskajā konferencē „Iekļaujoša pieeja bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām izglītībā”. Konferencēs ietvaros M.Marope piedalījās Starptautiskās asociācijas „Soli pa solim” organizētajā seminārā par bērnu agrīno izglītību un aprūpi, kurā tika aktualizēti UNESCO Eiropas un Ziemeļamerikas reģionam svarīgie jautājumi par pirmskolas izglītības kvalitāti un pedagogu sagatavošanu, kā arī iespējām izvērtēt bērnu sasniegumus un noteikt progresu attīstībā. Tāpat tika uzsvērta starpnozaru sadarbības nepieciešamība bērnu agrīnās aprūpes un izglītības jautājumos.

M. Marope vizītes laikā tikās ar Izglītības un zinātnes ministri Tatjanu Koķi un Valsts Izglītības satura centra pārstāvjiem. Sarunās tika uzsāktas diskusijas par iespējamām tēmām izglītības jomā saistībā ar UNESCO Latvijas prezidentūru Eiropas Savienībā 2015.gadā un izskanēja priekšlikums saistīt šo prezidentūru kopā ar Globālā rīcības plāna „Izglītība visiem” mērķu izvērtēšanu.

UNESCO Ūdeņu zinātnes departamenta, Hidroloģisko procesu un klimata sekcijas vadītāja Zigfrīda Demuta vizīte, 2010.gada augusts

No 9. līdz 11. augustam Rīgā viesojās UNESCO Ūdeņu zinātnes departamenta, Hidroloģisko procesu un klimata sekcijas vadītājs prof. Zigfrīds Demuts (*Siegfried Demuth*), kurš piedalījās XXVI Ziemeļvalstu hidrologu konferencē „Hidroloģija: no pētījumiem līdz ūdens resursu apsaimniekošanai”.

10. augustā, līdztekus dalībai konferencē, Z.Demuts tikās ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas paplašināto Zinātnes programmu padomi un iepazīnās ar informāciju par UNESCO Starptautiskās hidroloģijas programmas darbību Latvijā, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta aktivitātēm un sasniegto ūdens resursu apsaimniekošanā, UNESCO katedras Piekraustes ilgtspējīgai attīstībai darbību Latvijā, Latvijas klimata mainības projekciju izmantošanu hidroloģijas modelēšanā, kā arī Nacionālo valsts pētījumu programmu „Klimata pārmaiņas un ūdeņi” un rezultātiem, hidroloģisko izglītību un tās nepieciešamību Latvijā un Baltijas valstīs. Tikšanās piedalījās arī bijušais UNESCO

Starptautiskās hidroloģijas programmas Latvijas nodaļas vadītājs Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesors Jānis Valters. UNESCO eksperts savukārt informēja padomi par UNESCO hidroloģisko procesu un klimata programmām un aktualitātēm, redzējumu par to, kā Latvija varētu aktīvāk šajās programmās iesaistīties, kā arī rosināja diskusiju par Latvijas dalību UNESCO hidroloģisko procesu un klimata programmās. Tikšanās rezultātā tika nolemts veicināt Latvijas aktīvāku integrāciju UNESCO hidroloģisko procesu un klimata programmās, kā arī pieteikt savu kandidatūru UNESCO Starptautiskās hidroloģijas programmas Starpvaldību padomei 2013.gadā.

11. augustā profesors Demuts tikās ar Latvijas Republikas vides ministru Raimondu Vējoni un Vides ministrijas Vides aizsardzības departamenta speciālistiem, kā arī Klimata politikas un tehnoloģiju departamenta pārstāvjiem.

UNESCO Pasaules mantojuma centra eksperta Lodoviko Folina-Kalabi vizīte, 2010.gada septembris

No 8. – 12.septembrim Rīgā ieradās UNESCO Pasaules mantojuma centra eksperts Lodoviko Folins-Kalabi, kurš piedalījās 4. Baltijas jūras reģiona kultūras mantojuma forumā „Kultūras mantojums – mūsdienu izaicinājums”. Konferencē viņš informēja par šobrīd UNESCO topošo vispasaules rekomendāciju par vēsturiskajām pilsētāinām un to saglabāšanu, kā arī aktīvi iesaistījās diskusijās ar Latvijas mantojuma speciālistiem. Līdzās tam viņš sniedza interviju žurnālam „Latvijas Arhitektūra” (plānotais publicēšanas laiks 2011.gada sākums), kā arī tikās ar Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes Kultūras mantojuma specializācijas studentiem, kurus iepazīstināja ar UNESCO Pasaules mantojuma konvenciju un UNESCO Pasaules mantojuma centra darbu.

Pasaules digitālās bibliotēkas direktora Džona Van Odenārena vizīte, 2010.gada septembris

Latvijas Nacionālās bibliotēka un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija 17. septembrī rīkoja tikšanos ar Pasaules digitālās bibliotēkas direktoru Džonu Van Odenārenu (*John Van Odenaren*), kurš Latvijā tikās ar Latvijas atmiņu institūciju dalībniekiem, prezentējot Pasaules digitālās bibliotēkas projektu un atbildēja uz jautājumiem par projekta īstenošanu. Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks informēja par UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas Nacionālā reģistra un Pasaules digitālās bibliotēkas sadarbību. Savukārt LNB Digitālās bibliotēkas nodaļas vadītājs Uldis Zariņš sniedza praktisku informāciju par Latvijas dalību Pasaules digitālās bibliotēkas projektā.

UNESCO ģenerāldirektores vietnieka Jāņa Kārklīņa darba vizīte, 2010.gada decembris

17. decembrī Rīgā viesojās bijušais LR vēstnieks Francijā un Latvijas pastāvīgais pārstāvis UNESCO Jānis Kārklīņš, kurš kopš 2010.gada 1.jūlija ir UNESCO ģenerāldirektores Irinas Bokovas vietnieks komunikāciju un informācijas jautājumos. Viņš tikās ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas prezidentu, Latvijas Republikas kultūras ministri Sarmīti Ēlerti un UNESCO LNK viceprezidentu, LR ārlietu ministru Ģirtu Valdi Kristovski, lai pārrunātu Latvijas lomu un iespējas UNESCO, kā arī UNESCO aktualitātes komunikāciju un informācijas jomās.

UNESCO Baškortostānas Nacionālās komitejas delegācijas vizīte, 2010.gada decembris

16. un 17. decembrī Latvijā viesojās UNESCO Baškortostānas Republikas Nacionālās komitejas 15 speciālistu delegācija. Vizīte notika starptautiskā projekta „Baltijas dialogs – Salavata Julajeva pēdās” ietvaros ar mērķi veicināt sadarbību, iepazīt kultūru daudzveidību, gūt pieredzi par UNESCO programmu īstenošanu Latvijā un dalīties informācijā par veiksmīgiem Baškortostānā īstenotiem projektiem. Līdzās tam 16. decembrī Baškortostānas delegācija tikās ar baškīru tautas apvienību „Latvijas baškīru kurultajs”, sniedza Baškortostānas Republikas valsts filharmonijas mākslinieku baškīru deju, dziesmu un tradicionālās mūzikas koncertu Rīgas Latviešu biedrības namā un piedāvāja apskatei fotoizstāde par Baškortostānu. 17. decembrī Baškortostānas delegācija apmeklēja UNESCO Asociētā skolu projekta dalībsskolu Bērnu un jauniešu vides izglītības centru „Rīgas Dabaszinību skola” un tikās ar UNESCO LNK pārstāvjiem, lai pārrunātu dažādu kultūras programmu īstenošanu, dalītos pieredzē un vienotos par turpmāko sadarbību. Vizītes ietvaros Baškortostānas Republikas delegācijas tikās arī ar Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta komitejas vadītāju Eiženi Aldermani.

Dalība dažādos pasākumos Latvijā

2010.gadā, lai sekmētu UNESCO un UNESCO LNK novērtējumu sabiedrībā un izpratni par UNESCO LNK mērķiem un pienesumu, UNESCO LNK darbinieki regulāri ar priekšlasījumu, dalību diskusijā vai uzrunu piedalījās dažādos pasākumos un iniciatīvās Latvijā. Pieaugot UNESCO LNK darbības atpazīstamībai un novērtējumam, arvien pieaug gan valsts institūciju, gan sabiedrisko organizāciju vēlme sadarboties. Cita starpā 2010.gadā UNESCO LNK darbinieki piedalījās šādos pasākumos:

- Lasīšanas gada ietvaros īstenotā projekta „Vairāk nekā viena dzīve” atklāšanas preses konference Rīgā;
- Lekcija par UNESCO un UNESCO LNK Latvijas Starptautiskajā skolā Jūrmalā;
- VKPAI un RE&RE rīkotā diskusija par būvju restaurācijas situāciju un attīstības iespējām, Rīgā;
- Izglītības un zinātnes ministrijas rīkotajā starptautisko organizāciju un ārvalstu vēstniecību sanāksmē Rīgā;
- Rēriha Pakta 75.gadadienai veltīta starptautiska konference, Rīgā;
- AIESEC rīkotā konference “Starptautiskās organizācijas Latvijā”, Rīgā;
- Latvijas jaunatnes politikas forums 2010, Rīgā;
- Čehijas vēstniecības organizētā starptautiskā bērnu mākslas konkursa LIDICE 2010 pasākums, Rīgā;
- Sarunas ar Latvijas Kultūras akadēmijas magistrantūras studentiem un Latvijas Kultūras koledžas audzēkņiem par UNESCO un UNESCO LNK;
- Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūras un Latvijas Folkloras biedrības rīkote *Folkloras Godi 2010*, Siguldā;
- VIAA rīkotā konference „Karjeras attīstības atbalsts jauniešiem – no politikas līdz īstenošanai”, Rīga;
- Latvijas Lauku foruma kompetenču centra rīkotā konference "Vietējās attīstības stratēģija integrētai Latvijas novadu attīstībai", Cēsīs;

Latvija UNESCO starpvaldību un starptautiskajās institūcijās

2010.gadā Latvija darbojās šādās vēlētās UNESCO starpvaldību institūcijās: UNESCO Izpildpadomē, UNESCO programmas "Informācija visiem" Starpvaldību komitejā, UNESCO programmas „Sociālo pārveidojumu vadība” Starpvaldību komitejā un UNESCO Statistikas institūta valdē. Līdzās tam Latvija aktīvi iesaistās un tiek aicināta piedalīties dažādu ekspertu grupu darbā par dažādiem UNESCO mandāta jautājumiem. UNESCO LNK īpašu uzmanību velta, lai sekmētu Latvijas ekspertu atpazīstamību un iesaisti dažādās darba grupās un diskusijās UNESCO programmu ietvaros. Vienlaikus, strādājot esošajās starpvaldību un starptautiskajās platformās, UNESCO LNK rūpējas par ekspertu bāzes uzturēšanu un Latvijas nozares profesionāļu regulāru informēšanu par šo sanāksmju rezultātiem un nolemtā tālāku īstenošanu Latvijā.

UNESCO Izpildpadome

UNESCO Izpildpadome ir viens no organizācijas trim pārvaldes orgāniem līdzās UNESCO Ģenerālajai konferencei un UNESCO ģenerāldirektoram. Izpildpadomes sastāvs tiek atjaunots vispārējās vēlēšanās UNESCO Ģenerālās konferences laikā reizi divos gados. Izpildpadome sastāv no 58 valstu pārstāvjiem, kuri satiekas divas reizes gadā pavasara un rudens sesijās un ir faktiskais UNESCO darbības pārraudzītājs un virzītājs UNESCO Ģenerālās konferences starplaikos. UNESCO Izpildpadome seko līdzī programmu īstenošanai, tai skaitā budžeta izlietojumam, kā arī sagatavo kārtējo Ģenerālo konferenci un organizē un koordinē konferencē pieņemto lēmumu efektīvu izpildi.

Latvija ir ievēlēta UNESCO Izpildpadomē laika posmam no 2009. līdz 2011. gadam. Latvija un tās pārstāve, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa ir ievēlēta arī par UNESCO Izpildpadomes priekšsēdētāja vietnieci.

Latvijai dalība UNESCO Izpildpadomē dod iespēju tieši ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu, sniedzot priekšlikumus, kritiku un komentārus Izpildpadomes sesijās par UNESCO darbību, programmu īstenošanu un attīstību, kā arī tā lomu un nozīmību starptautiskās politikas veidošanā. Atrašanās UNESCO Izpildpadomē un jo īpaši esot tās priekšsēdētāja vietnieka postenī Latvijai dod iespēju arī aktīvāk ar savām iecerēm, pieredzi un programmām iesaistīties UNESCO darbībā, nodrošināt pārliecinošu savu interešu aizstāvību un sev aktuālu jautājumu aktualizēšanu. Šī starptautiskā platforma ļauj Latvijai vēlreiz pierādīt sevi kā kompetentu un augsti profesionālu dalībnieku starptautiska līmeņa debatēs un diskusijās, kā arī pierādīt sevi starptautiskās politikas veidošanā un globālās pārvaldības virzīšanā.

No 30.marta līdz 15.aprīlim notika UNESCO Izpildpadomes 184.sesija un tās galvenie uzdevumi bija izvērtēt organizācijas iepriekšējās darbības 2008. – 2009. gada rezultātus, iepazīties un noteikt tālāku rīcību attiecībā uz audita ziņojumiem par UNESCO darbību un tās programmu īstenošanu, kā arī pievērsties konkrētu UNESCO normatīvo dokumentu analīzei saistībā ar to uzraudzību un īstenošanu UNESCO dalībvalstīs. Sesijas laikā tika apstiprināti jaunie UNESCO ģenerāldirektora vietnieki, kā arī tika izskatīti jautājumi, kā mazināt organizācijas izmaksas tās pārvaldes iestāžu darbībā. Pieņemti UNESCO ziņojumi par organizācijas iesaistīšanos konkrētās aktivitātēs un jomās, piemēram, par UNESCO līdzdalību Pasaulē informācijas sabiedrības samita Rīcības plāna īstenošanā, ekonomiskās krīzes ietekmi uz globālā rīcības plāna „Izglītība visiem” mērķu sasniegšanu, īpaši pasaules attīstības valstīs, UNESCO iesaistīšanos Tuvo Austrumu jautājumu risināšanā, īpaši attiecībā uz šo teritoriju izglītības un kultūras institūciju darbību, UNESCO darbību Haiti zemestrīces seku likvidēšanas darbos un valsts atjaunošanā u.c.

No 5. – 21.oktobrim notika UNESCO Izpildpadomes 185. sesija, kuras darbā piedalījās arī LR kultūras ministrs Ints Dālderis. 6. oktobrī viņš uzstājās ar uzrunu diskusijā „Kultūra un attīstība: kultūras loma ilgtspējīgai attīstībai un ekonomikas izaugsmei”. Ministrs tikās arī ar UNESCO ģenerāldirektori Irinu Bokovu un UNESCO ģenerāldirektora vietnieku Frančesko Bandarīnu, lai pārrunātu UNESCO lomu kultūras aizsardzības jautājumos un tās stiprināšanu. Sarunas laikā īpašs uzsvars tika likts uz UNESCO

iespējām starpdisciplināri veicināt sabiedrības attīstību un labklājību dalībvalstīs un sarunām par to, kā UNESCO uzkrātās zināšanas un viedokli izmantot nacionālā līmenī, jo īpaši stiprinot UNESCO nacionālo komisiju lomu un kapacitāti. Cita starpā 185.sesijas laikā tika izskatīti jautājumi par UNESCO 2012. – 2013.gada programmas un budžeta plānojumu, audita un izvērtējuma ziņojumi par programmu īstenošanu, ieviešanu un nepieciešamajiem uzlabojumiem, diskutēts par iespējamām reformām UNESCO struktūrā un darbinieku algošanā, attiecībās ar dalībvalstīm un citām ANO aģentūrām, vērtēti dažādu UNESCO pasaules konferenču rezultāti, u.c.

UNESCO programmas "Informācija visiem" Starpvaldību padome

UNESCO programma „Informācija visiem” (IFAP) ir starpvaldību programma, kas izveidota 2000. gadā, lai risinātu informācijas laikmetam aktuālus informācijas pieejamības, lietotprasmes un ētikas jautājumus, kas ir globāli nozīmīgi un saistīti ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju straujo attīstību. Programmas pamatuzdevums ir veicināt informācijas kā nozīmīga attīstības resursa vienlīdzīgu pieejamību pasaulē. Programmas „Informācija visiem” īstenošana norit saistībā ar Pasaules informācijas sabiedrības samita Rīcības plāna īstenošanu un, sadarbojoties ar tādām starptautiskām organizācijām, kā Starptautiskā bibliotēku asociāciju federācija un Starptautiskā arhīvu padome. Programmas padomē darbojas 26 pasaules valstis, kas kopā sanāk reizi divos gados.

Latvija ir ievēlēja UNESCO programmas „Informācija visiem” Starpvaldību padomē darbam laika posmam no 2009. līdz 2013.gadam, kā arī darbam padomes birojā. Latviju IFAP pārstāv UNESCO LNK Komunikāciju un informāciju programmu padomes loceklis, sabiedrības „Tilde” valdes priekšsēdētājs Andrejs Vasiljevs.

UNESCO programmas "Informācija visiem" Starpvaldību komitejas 6.sesija notika 29. – 30.martā Sesijas ietvaros tika diskutēts par starptautiskā informācijas sabiedrības ētikas kodeksa izstrādes, par programmas darbu un turpmāko attīstību, par gūtajiem rezultātiem informācijas pieejamības nodrošināšanā pasaulē, kā arī par pieredzes apmaiņu Informācijas sabiedrības observatorijā un programmas īstenošanu UNESCO dalībvalstīs nacionālā līmenī. Sesijas rezultātā Latviju ievēlēja UNESCO programmas „Informācija visiem” Starpvaldību komitejas birojā ar mandātu turpināt strādāt pie informācijas sabiedrības ētikas kodeksa, apkopojot viedokļus un sagatavojot priekšlikumus šo principu tālākai iedzīvināšanai.

Latvijas ekspertīze starptautiskās UNESCO darba grupās, programmās un projektos

UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma starpvaldību komitejas ekspertu grupa

UNESCO LNK Latviešu Folkloras krātuves vadītāja Dace Bula tika pieaicināta kā individuāls eksperts darbam UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma starpvaldību komitejas izveidotā ekspertu grupā, kuras uzdevums ir izvērtēt pieteikumus Nemateriālā kultūras mantojuma fondam un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas labo prakšu sarakstam. Dace Bula piedalījās darba sanāksmē, kas notika 5.jūlijā Parīzē, Francijā un UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma starpvaldību komitejas sesijā 15. – 19. novembrī Nairobi, Kenijā.

UNESCO Starptautiskais kultūru daudzveidības fonds

2010.gada sākumā Latvijas nominētā eksperte jautājumos par UNESCO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidību Baiba Tjarve tika izvēlēta darbam UNESCO Starptautiskā kultūru daudzveidības fonda Ekspertu izvērtēšanas panelim kā viens no diviem Centrālās un Austrumeiropas pārstāvjiem.

4.Starptautiskās konferences „Pasaules atmiņa” organizācijas komiteja

Turpinot veiksmīgo sadarbību ar UNESCO Polijas Nacionālo komisiju, kā arī novērtējot Latvijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktora Andra Vilka pieredzi UNESCO programmas „Pasaules

atmiņa” īstenošanā gan sagatavojot pieteikumus programmas starptautiskajam sarakstam, gan veidojot Latvijas nacionālo reģistru, gan arī pierādot ekspertīzi dokumentārā mantojuma apzināšanas, saglabāšanas un popularizēšanas jautājumos, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks tika uzaicināts piedalīties 4.Starptautiskās konferences „Pasaules atmiņa” organizācijas komitejā. 4.Starptautiskā konference „Pasaules atmiņa” notiks 2011.gada 18. – 21.maijā.

Pētījums „Atvērtie izglītības resursi Baltijas valstīs”

UNESCO Maskavas biroja īstenotajā pētījumā „Atvērtie izglītības resursi Baltijas valstīs” tika iesaistīta Latvijas Universitātes asociētā profesore Signe Bāliņa, veicot situācijas analīzi par atvērto izglītības resursu izmantošanu un izmantošanas iespējām Latvijā.

UNESCO Pasaules mantojuma komitejas darba grupa

2009.gadā UNESCO Konvencijas par Pasaules kultūras un dabas mantojumu saglabāšanu 17. Ģenerālajā asamblejā, UNESCO LNK ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa tika ievēlēta par asamblejas galveno ziņotāju. 2010.gadā D.Baltiņa regulāri sadarībā ar UNESCO Pasaules mantojuma centru sadarbojās šī ziņojuma izstrādē un sagatavošanā, rezultātā prezentējot to UNESCO Pasaules mantojuma komitejas 34.sesijā (video uzruna).

Dalība starptautiskās konferencēs un pasākumos:

2010.gadā UNESCO LNK darbinieki piedalījās šādos pasākumos ārvalstīs:

- UNESCO Izpildpadomes informatīvā sanāksme un UNESCO Izpildpadomes tikšanās ar UNESCO ģenerāldirektori Irinu Bokovu, 3. – 5. februāris, Parīze (Francija);
- Starptautiska konference „UNESCO nacionālās komisijas: Attiecību stiprināšana Starptautiskā kultūru tuvināšanās gada ietvaros”, 2. marts – 6.marts, Lugāno (Šveice);
- UNESCO programmas „Informācija visiem” Starpvaldību padomes 6. sesija, 29. – 30.marts, Parīze (Francija);
- UNESCO Izpildpadomes 184.sesija, 30.marts – 15.aprīlis, Parīze (Francija);
- UNESCO Kaukāza projekta „Daudzveidības zīmes/Identitātes zīmes” izstādes atklāšanā UNESCO galvenajā mītnē, 17.maijs, Parīze (Francija);
- 2.Pasaules mākslas izglītības konference, 23. – 30.maijs, Seula (Dienvidkoreja);
- UNESCO ģenerāldirektors Eiropas un Ziemeļamerikas reģiona konsultācijas par UNESCO programmu un budžetu 2012. – 2013.gadam, 5. – 8.jūnijs, Londona (Apvienotā Karaliste);
- UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu Ģenerālās asamblejas 3.sesija 22. – 24.jūnijs, Parīze (Francija);
- 4.starptautiskās UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” pasaules konferences organizācijas komitejas sēde, 23. – 25.septembris, Varšava (Polija);
- Starptautisks seminārs – Biosfēras rezervātu koncepcija nacionālās likumdošanas ietvaros: problēmas, labās prakses piemēri un attīstības veicināšanai nepieciešamā rīcība, 24.-26.septembris, Smoļenska (Krievija)
- UNESCO Pasaules konference par agrīnā un pirmsskolas vecuma bērnu attīstību un izglītību, 27. – 29.septembris, Maskava (Krievija);
- Starptautisks seminārs „Nevalstisko organizāciju loma Konvencijas par nemateriālās kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanā”, 1. – 5.septembris, Tallina (Igaunija);
- Starptautisks seminārs par UNESCO īpašas nozīmes universālas vērtības definēšanu UNESCO Pasaules mantojuma vietām, 4. – 6.oktobris, Tallina (Igaunija);

- UNESCO Izpildpadomes 185.sesija, 5. – 23.oktobris, Parīze (Francija);
- Starptautisks seminārs „Tūrisms un attīstība - Ziemeļu un Baltijas valstu iesaiste un savstarpējā sadarbība”, 13. – 15.oktobris, Visbija (Zviedrija);
- Starptautiska konference „Informācijas tehnoloģijas skolotāju izglītībā: politika, izglītības resursi un partnerattiecības”, 14. – 16.novembris, Sanktpēterburga (Krievijas Federācija);
- Starptautiska konference „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai un globalizācijai: UNESCO stratēģija dekādes otrās puses īstenošanai”, 6 – 8.decembris, Maskava (Krievijas Federācija);
- Seminārs par godu UNESCO Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu (2005) piektajai gadadienai, 8.decembris, Brisele (Beļģija).

UNESCO un UNESCO LNK darbības popularizēšana

Lai informētu sabiedrību Latvijā un pasaulē par UNESCO un UNESCO LNK darbību un popularizētu tās principus, vērtības un idejas, UNESCO LNK komunikācijā ar sabiedrību darbojass šādos virzienos:

1. darbs ar plašsaziņas līdzekļiem;
2. darbs pie UNESCO LNK mājas lapas;
3. izdevumi un publikācijas;

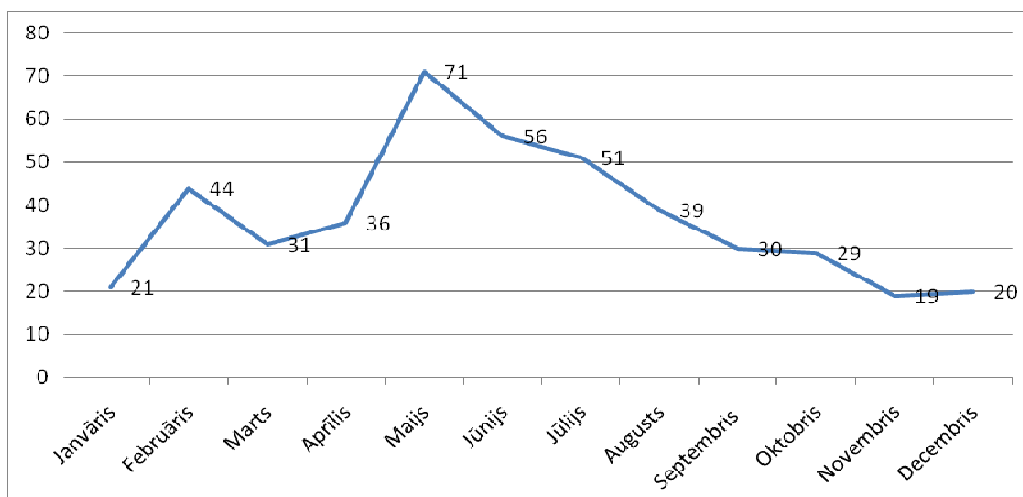
Sekojoši līdzīgi aktuālajām publikācijām par UNESCO LNK darbību, regulāri tiek apkopota informācija par dažādām aktivitātēm, kas saistītas ar UNESCO darbības jomām, veikts interneta vides monitorings, apsekoti ikdienas preses idejumi. Tiek gatavoti ikmēneša pārskati par UNESCO LNK darbības atspoguļošanu Latvijas plašsaziņas līdzekļos, kas pieejami UNESCO LNK.

Darbs ar plašsaziņas līdzekļiem

Lai nodrošinātu regulāru sabiedrības informēšanu par UNESCO programmu īstenošanu Latvijā un pasaulē un dažādām ar UNESCO darbību saistītām aktualitātēm kā informācijas kanālu izmantojot plašsaziņas līdzekļus, 2010.gadā kopumā tika sagatavoti un izsūtīti 83 paziņojumi plašsaziņas līdzekļiem.

Kopumā plašsaziņas līdzekļos 2010.gadā konstatētas un apkopotas 447 publikācijas drukātajos un/vai interneta un/vai pārraides elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos. Jo īpaši plaša publicitāte un interese nacionālajos un reģionālajos plašsaziņas līdzekļos bija par šādiem tematiem un/vai notikumiem 2010. gadā:

1. Nodoma protokola parakstīšana suitu kultūrtelpas saglabāšanā (janvārī);
2. UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra atklāšana (februārī);
3. UNESCO ekspertu padomes tikšanās par Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanu (martā);
4. UNESCO LNK, LR IZM un Britu padomes Latvijā kopīgi rīkoti pasākumi Starptautiskās „Izglītība visiem” nedēļas ietvaros – Radošuma nedēļas ietvaros (aprīlī);
5. L'ORÉAL Latvijas stipendijas "Sievietēm Zinātnē" ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu piešķiršana (maijā);
6. Latvijas Okupācijas muzeja un UNESCO LNK rīkotais projekts „Es un Brīvība” (maijā);
7. X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki (kā UNESCO svinamā diena) (jūlijā);
8. UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajam sarakstam pieteiktās nominācijas.

Publikāciju skaits Latvijas plašsaziņu līdzekļos pa mēnešiem 2010. gadā

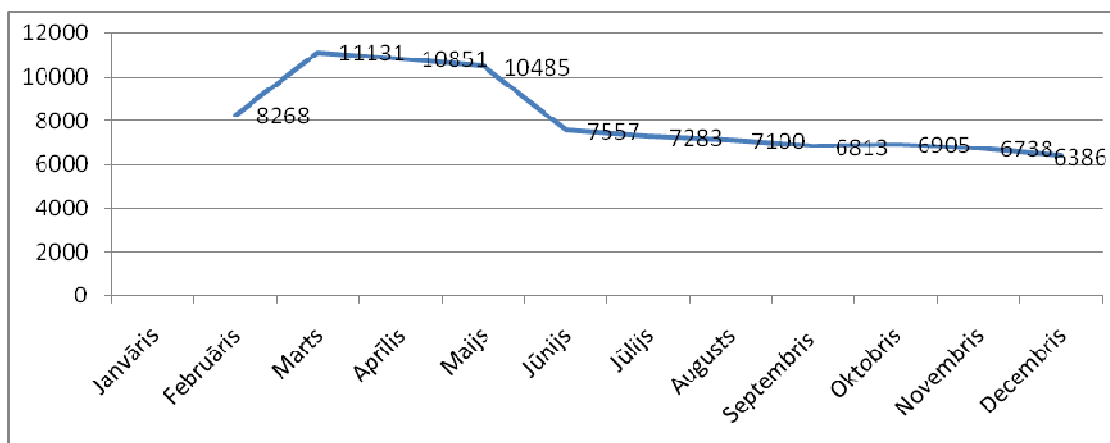
Ārpus klasiskās plašsaziņas līdzekļu vides informācija un publikācijas par UNESCO un UNESCO LNK darbību, aktivitātēm un aktualitātēm parādās arī citos resursos publiskajā telpā, respektīvi, dažādu organizāciju, institūciju un privātajos interneta resursos, kā arī sociālajos tīklos, piemēram: Twitter.com; Draugiem.lv; Facebook.com; Travelnews.lv; LR Kultūras ministrijas, LR Izglītības un zinātnes ministrijas, LR Ārlietu ministrijas, augstskolu, muzeju mājas lapās; reģionālo ziņu portālu vietnēs, piemēram, Rekurzeme.lv; Plavinunovads.lv; Visit.kuldīga.lv; Aizkraukle.lv; Riga24.lv; Talsi24.lv; Sigulda.lv; Ventspils24.lv u.c., kā arī dažādos interešu un nozaru portālos kā Pozitivaszinas.lv; Reitingi.lv; Studentnet.lv; Baltictravelnews.com; Maminuklubs.lv un daudzur citur.

Mājas lapa

Arī 2010.gadā turpinājās UNESCO LNK mājas lapas satura pilnveidošana, taču, ņemot vērā, ka 2011.gadā paredzēta vērienīga UNESCO LNK mājas lapas atjaunošana UNESCO Līdzdalības programmas ietvaros, netika veikta esošās mājas lapas tehniskā modernizēšana, vairāk pievēršot uzmanību tieši mājas lapas saturam. Kopumā 2010.gadā UNESCO LNK mājas lapas sadaļā „Jaunumi” regulāri (kopā 171 reizi) tika ievietota informācija par aktivitātēm un aktualitātēm izglītības, zinātnes, kultūras, informācijas un komunikāciju u.c. jomās.

Programmu aktualitāšu izcelšanai 2010.gadā izveidotas šādas jaunas apakšsadaļas UNESCO LNK mājas lapā - Starptautiskais kultūru tuvināšanas gads, Patrimonito - mantojuma sargs, Starptautiskais bioloģiskās daudzveidības gads, projekts “Stāstu laiks bibliotēkās”, projekts “Es un Brīvība”, programma “Informācija visiem”, u.c.

Kā arī precizēta vispārēja informācija par UNESCO programmām un to īstenošanu Latvijā šādās sadaļās: Kopā 2010.gadā UNESCO LNK mājas lapu www.unesco.lv apmeklēja vidēji 94 252 reizes, kas ir par 23% vairāk nekā 2009.gadā. Vidējais unikālo apmeklējumu skaits mēnesī bija 8138, un tas ir par 2 150 apmeklējumiem vairāk nekā pērn.

UNESCO LNK mājas lapas apmeklētāju skaita dinamika pa mēnešiem 2010.gadā

Līdzās UNESCO LNK mājas lapas uzturēšanai 2010.gada februārī tika atvērta UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” mājas lapa: <http://atmina.unesco.lv>. Gada gaitā mājas lapa tika regulāri papildināta un izveidota par nozīmīgu datu bāzi par UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas un starptautiskajā sarakstā iekļautajiem objektiem, kur regulāri tiek atjaunota un pilnveidot informācija par programmas aktualitātēm. Mājas lapa ir pieejama latviešu, krievu un angļu valodās. 2010.gadā tā tika apmeklēta vidēji 15 500 reizes un ir kļuvusi par nozīmīgu avotu informācijas pieejamībai par minētajiem Latvijas dokumentārā mantojuma objektiem ne tikai Latvijā, bet arī ārzemēs.

Līdzās tam visu gadu turpināja darboties UNESCO LNK projekta „Draugu stāsti” ietvaros izveidotā mājas lapa www.stastulaiks.lv. Mājas lapa bija savsarpējās saziņas platforma projektā iesaistīto jauniešu starpā, kā arī platforma projektam „Pasaule t@vā bibliotēkā”. 2010.gada laikā mājas lapa tika apmeklēta vidēji 31 000 reizes.

Savukārt, pārņemot Baltijas jūras projekta koordināciju, 2010. gada laikā tika atjaunota un sistemātiski pilnveidota projekta mājas lapa www.b-s-p.org.

Komunikācija ar sabiedrību: izdevumi un publikācijas

2010.gadā sadarbībā ar UNESCO LNK tika sagatavoti un izdoti šādi izdevumi:

- Buklets “Pasaules atmiņa” latviešu un angļu valodā;
- Informatīvs buklets par ANO dekādi “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”;
- Tradīciju burtnīca “Rībeņu nūvoda stuosti”.

2010.gadā aktīvi turpinājās arī pārējo UNESCO LNK sagatavoto publikāciju izplatīšana un darbs ar to popularizēšanu, tai skaitā metodiskā materiāla "Nemateriālā kultūras mantojuma dokumentēšana: rokasgrāmata iesācējiem", prezentācijas “Baltijas ceļš 1989 – 2009”, metodiskā materiāla "Stāstu laiks bibliotēkā: stāstnieki, stāsti, klausītāji”, tradīciju burtnīcas “Suitu stāsti” u.c. materiālu izplatīšana.

UNESCO Izglītības programmu īstenošana

Globālās kustības „Izglītība visiem” ietvaros organizētie un īstenotie pasākumi Latvijā

Starptautiskā nedēļa „Izglītība visiem”

Katru gadu aprīļa pēdējā nedēļā visā pasaulē tiek atzīmēta Starptautiskā nedēļa „Izglītība visiem”. Latvijā aktivitātes par godu Starptautiskajai nedēļai „Izglītība visiem” 2010.gadā tika īstenotas no 19. līdz 30. aprīlim, turpinot tās arī „Radošuma nedēļas” ietvaros, ko no 26. aprīļa organizēja Britu Padome sadarbībā ar LR IZM, UNESCO LNK un daudzi citi sadarbības partneri.

Starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” ietvaros īpaša loma bija UNESCO Asociēto skolu projekta (ASP) skolām visā pasaulē, kuras 20. aprīlī tika aicinātas piedalīties pasaules rekorda uzstādīšanā – kopīgas mācību stundas „Viens mērķis: lekcija visiem” („1GOAL: Lesson for All”) organizēšanā. Šī nodarbība tika veltīta tematam par izglītības un dzīves līmeņa saistību. No Latvijas UNESCO ASP skolām šajā pasaules rekorda uzstādīšanā iesaistījās Rīgas Dabaszinību skola. Arī Daugavpils 11. pamatskola organizēja pasākumus par godu Starptautiskajai nedēļai „Izglītība visiem”. No 19. līdz 23. aprīlim Daugavpils 11. pamatskola kopā ar 4. speciālās pamatskolas audzēkņiem un pedagogiem rīkoja „Vitamīnu un varavīksnes nedēļu”, 23. aprīlī notika skolas padomes aktivitāte sākumskolas skolēniem, pirmsskolas bērniem un viņu vecākiem „Sportiska ģimene”, savukārt 29. aprīlī – pieredzes apmaiņas praktiskais seminārs Daugavpils sporta skolotājiem, kuri realizē programmas bērniem ar īpašām vajadzībām, kā arī atklātā individuālā nodarbība ar bērniem ar īpašām vajadzībām.

Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” darbība

Saskaņā ar tematisko plānu Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” sanāksmēm 2010.gada 30. aprīlī tika organizēta sanāksme par tēmu – Izglītība pašrealizācijai mūža garumā. To vadīja LR izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe, un tajā piedalījās Sabiedrības integrācijas fonda, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības, Latvijas Valsts prezidenta kancelejas, Latvijas Zinātņu akadēmijas, Izglītības attīstības centra, dažādu ministriju, plānošanas reģionu, nevalstisko organizāciju un citu institūciju pārstāvji.

Pētījums „Izglītība pašrealizācijai mūža garumā – pašvaldību atbalsts 16 – 25 gadus veciem jauniešiem”

Konsultatīvās Padomes izvērtēšanai tika nodots ziņojums par UNESCO LNK izveidotās ekspertu grupas pētījumu – „Izglītība pašrealizācijai mūža garumā – pašvaldību atbalsts 16 – 25 gadus veciem jauniešiem.”, kura mērķis bija balstoties uz jauniešu dzīvesstāstiem, gadījumu analīzi, teorētisko pieņēmumu un konsultatīvās padomes atzinumiem, izstrādāt rekomendācijas mūžizglītības politikas īstenošanai. Pētījumā tika analizētas pašvaldību/valsts iespējas jauniešu izglītības veicināšanai, balstoties uz pašu jauniešu redzējumiem un viedokļiem, kā arī izstrādātas rekomendācijas pašvaldībām par šī atbalsta uzlabošanu. Ziņojumu prezentēja asociācijas „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” projektu vadītāja, doktore Inga Belousa, uzsverot, ka izstrādājot izglītības politiku ļoti svarīgi ir sadzirdēt un uz klausīt tieši mērķauditorijas viedokli. Konsultatīvās padomes rīcībā tika nodotas izstrādātās rekomendācijas pašvaldībām ar mērķi, izanalizēt rekomendācijas no Konsultatīvajā Padomē pārstāvēto institūciju puses un sniegt savus atzinumus tālākai rīcībai.

Nākotnes pilsētas spēlē par vides veidošanu pašvaldībās mūžizglītības iespēju veicināšanai

Lai sekmētu diskusiju par izstrādātajām rekomendācijām, konsultatīvās padomes locekļiem tika piedāvāta Britu Padomes Latvijā projekta „Radošās pilsētas” nākotnes pilsētas spēlē par vides veidošanu pašvaldībās mūžizglītības iespēju veicināšanai. Dažādu nozaru un institūciju pārstāvji piedāvāja savu redzējumu par iespējamo pašvaldību rīcību, izmantojot ieteiktās rekomendācijas,

piemēram, iesakot pašvaldībai meklēt savu īpašo profilu - identitāti un uz tā pamata ir mēģinot attīstīt izglītības piedāvājumu iniciatīvas, vai arī aicinot pašvaldības vairāk izmantot informācijas komunikāciju tehnoloģiju (IKT) sasniegumus un investēt infrastruktūrā, kas atbalsta IKT, tādējādi samazinot izglītības pakalpojuma izmaksas ilgtermiņā, kā arī veicinot izglītības pieejamību jauniešiem un jaunieša līdzdalību pakalpojumu veidošanā un to kvalitātes izvērtēšanā.

Rekomendāciju izstrāde pašvaldībām

Konsultatīvās padomes locekļu ieteikumi un papildinājumi tika apkopoti un pēc sanāksmes iestrādāti ziņojumā, un 2010.gada septembrī tika uzsākts darbs, lai veicinātu ziņojumā ietverto rekomendāciju īstenošanu. Asociācija "Izglītība ilgtspējīgai attīstībai" 2010.gada septembrī – oktobrī organizēja tikšanās ar pašvaldībām, sociālajiem partneriem, izglītības ekspertiem un jauniešiem Daugavpilī, Liepājā un Stāmerienā, kā arī Kocēnu, Ventspils, Alūksnes, Preiļu un Dagdas novados. Pētījums tika analizēts Jaunatnes politikas forumā (2010.gada 25.oktobrī), kā arī prezentēts konferencē „Karjeras attīstības atbalsts jauniešiem: no politikas līdz īstenošanai” (2010.gada 1.decembrī).

Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mācību satura ekspertu tīkls

Globālais sadarbības tīkls mācību satura veidotājiem „Communities of Practice” izveidots 2005.gadā UNESCO Starptautiskā izglītības biroja (*International Bureau of Education, IBE*) ietvaros, lai sekmētu pārmaiņas mācību saturā un sasniegtu mērķus, kurus 2000.gadā Pasaules izglītības konferencē Dakārā izvirzīja izglītības politikas veidotāji. Bezmaksas obligātā pamatizglītība, visu izglītības kvalitātes aspektu uzlabošana, nodrošinot labas sekmes visiem zināšanu apguvējiem, lai viņi sasniegtu atzītus un mērāmus izglītības rezultātus, īpaši lasīt un rakstīt prasme, matemātikā un dzīves prasmēs – ir vadmotīvi, kurus „Communities of Practice” realizē reģionu un starpreģionu līmenī, apmainoties ar informāciju, pieredzi, dokumentiem, veicot pētniecisko un tehnisko sadarbību. Šobrīd „Communities of Practice” tīklā jau ir iesaistījušies 1271 izglītības speciālists no 131 valsts, pārstāvējot visus reģionus, kurus aptver UNESCO.

Ar UNESCO LNK Sekretariāta atbalstu kopš 2007.gada arī Latvijā darbojas ekspertu sadarbības tīkls, kurā iesaistījušās lielākās Latvijas pedagoģiskās augstskolas (Latvijas Universitāte, RPIVA, Rēzeknes augstskola, Daugavpils Universitāte un Liepājas Pedagoģiskā Akadēmija) un Izglītības un zinātnes ministrijas atbilstošie nozares eksperti.

Ziemeļvalstu – Baltijas sadarbības centra sanāksmes

Turpinoties darbam pie Ziemeļvalstu – Baltijas sadarbības centra (*Focal Point*) aktivitātēm atbilstoši 48.starptautiskās konferences „Iekļaujoša izglītība – ceļš nākotnē” rekomendācijām, 2010.gadā notika divas sanāksmes.

Sanāksmē, kas notika starptautiskās konferences „Iekļaujoša pieeja bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām izglītībā” ietvaros (14.07.2010), tika spriests par aktuālajiem jautājumiem bērnu pirmskolas izglītībā. Latvijai šī tēmai ir īpaši aktuāla saistībā ar iecerēto pirmskolas reformu. Mācību satura eksperte no Somijas Pirjo Koivula, kā arī pieaicinātā sanāksmes dalībiece, UNESCO Pamatizglītības departamenta direktore Mmantsetsa Marope dalījās pieredzē, kā iekļaujoša izglītība sekmējama bērnu agrīnā izglītībā, kā arī bija vienprātis, ka Ziemeļ-Baltijas reģions ir bāze labās prakses piemēriem un ir nepieciešams veicināt ekspertu apmaiņu, pieredzes un informācijas nodošanu attīstības valstīm. Šīs sanāksmes rezultāti tika apkopoti un ar tiem tika iepazīstināta Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe (13.08.2010). Ministre atzinīgi novērtēja veiktās iestrādes Ziemeļvalstu – Baltijas sadarbības centra izveidei un nominēja Politikas koordinācijas departamenta direktori Daci Ratnieci iesaistei centra izveides darba grupā.

Atsaucoties Gunta Vasiļevska iniciatīvai, 29.novembrī Rīgā notika Ziemeļvalstu – Baltijas sadarbības centra izveides darba grupas sanāksme, kurā piedalījās pārstāvji no Somijas, Norvēģijas un Latvijas. Sanāksmes gaitā tika diskutēts par iekļaujošās izglītības attīstību Latvijā, klātesošie noklausījās prezentācijas par interešu izglītību, bilingvālo izglītību un informāciju tehnoloģiju izmantošanu.

Diskutējot par Latvijas izstrādāto modeli Ziemeļvalstu – Baltijas sadarbības centra izveidei, tika uzsvērtā nepieciešamība stiprināt Eiropas dimensiju UNESCO, izvirzīt prioritātes, kuru risināšana ir būtiska nacionālajām valstīm, īpaši ekonomiskās krīzes apstākļos. Kā iespējamās sadarbības formas tika nosauktas – reģionālās konferences un semināri (labās prakses piemēri, to nodošana citiem reģioniem), ekspertu tikšanās (ziemeļvalstīs mācību satura ekspertu sanāksmes notiek katru gadu, būtiski ir panākt Baltijas ekspertu līdzdalību šajās sanāksmēs). Kā viens no ierobežojumiem tika minēts valoda (sanāksmes Skandināvu valstu starpā parasti notiek norvēģu, nevis angļu valodā). Ļoti būtiska loma ir virtuālajai videi un iespējai publicēt pētījumus un galvenās atziņas, kā arī informāciju par aktualitātēm Starptautiskā izglītības biroja mājas lapā. Ziemeļu informācijas biroja pārstāve Daina Mežeca sanāksmes dalībniekiem izstāstīja par iespēju pieteikties Ziemeļu – Baltijas valstu mobilitātes programmām, lai saņemtu papildus finansējumu plānotajām aktivitātēm. Sanāksmes noslēgumā dalībnieki vienojās precizēt Norvēģijas pārstāvju līdzdalību sadarbības centra izveidē – pēc atzinuma saņemšanas informēt Starptautiskā izglītības biroja padomi par galvenajām vadlīnijām un plānotajām aktivitātēm sadarbības centra izveidei. Ziemeļvalstu pārstāvji vizītes laikā arī apmeklēja Rīgas Valsts 1.ģimnāziju, kur tikās ar Latvijas izglītības ekspertiem un diskutēja par galvenajiem izaicinājumiem 21.gadsimta skolām.

ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” mērķu īstenošana

2002.gadā ANO Ģenerālā Asambleja pieņēma rezolūciju par ANO dekādes “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” pasludināšanu. Rezolūcija nosaka, ka dekāde ilgs 10 gadus no 2005. līdz 2014.gadam un par vadošo ANO aģentūru dekādes ieviešanā nosaka ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizāciju (UNESCO). Dekādes vīzija ir pasaule, kurā ar izglītības palīdzību ikvienam ir iespēja apgūt vērtības, uzvedību un dzīves veidu, kas nepieciešams ilgtspējīgai nākotnei un veiksmīgām sociālajām pārmaiņām. Dekādes mērķis ir veicināt izglītības attīstību kā pamatelementu ilgtspējīgai sabiedrībai un stiprināt sadarbību inovatīvas politikas, programmu un rīcības attīstībai.

ANO dekādes īstenošanas koordinācijas grupa Latvijā

2010.gada 28.oktobrī notika ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanas koordinācijas grupas sanāksme, kuru vadīja Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretārs Mareks Gruškevičs. Sanāksmes laikā tika pārrunāts par darbības virzieniem un aktivitātēm, kuras nepieciešamas īstenot Dekādes otrajā pusē (2010- 2014).

Sanāksmes laikā tika akcentēta ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” sasaiste ar citiem Eiropas reģiona stratēģiskiem plānošanas dokumentiem: Eiropas Komisijas stratēģija „Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei”, „Baltija 21” stratēģija 2010. – 2015.gadam, un nacionāla mēroga plānošanas dokumenti: Nacionālais attīstības plāns 2007.- 2013.gadam un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.

Darba grupas sanāksmes rezultātā tika pieņemti sekojoši priekšlikumi: darba grupas paplašināšana, dekādes koordinācijas grupu paplašināt iesaistot tajā pārstāvjus no Labklājības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, universitātēm un nevalstiskajām organizācijām, tās kapacitātes attīstīšana, pētniecības un inovācijas aspekts ANO dekādes īstenošanas ietvaros un izpratnes veicināšana par izglītību ilgtspējīgai attīstībai. Tāpat tika nolemts izvērtēt iespējas Dekādes īstenošanas aktivitāšu ietveršanai Eiropas Struktūrfondu projektos.

Baltijas jūras projekts

2009. gadā tika uzsākta Latvijas prezidentūra Baltijas Jūras projektā (BJP) ar mērķi veidot skolēnu izpratni par zinātnisko, sociālo un kultūras aspektu ietekmi uz cilvēku un dabu, attīstīt skolēnu spējas pētīt vides izmaiņas un palielināt skolēnu apzināšanos par vides problēmām Baltijas jūras apkārtnē. BJP šobrīd darbojas 18 Latvijas skolas sekojošās programmās - fenoloģiskie pētījumi, krasta vērošana, upes, ūdens kvalitāte, gaisa kvalitāte, vides vēsture, putnu vērošana, ekosofija, vides mērījumi.

BJP skolu skolotāju seminārs

2010.gada 27.februārī rīkotajā seminārā piedalījās Latvijas BSP skolu skolotāji no 11 Latvijas skolām, kā arī B.Moļņika UNESCO LNK izglītības sektora vadītāja. Tā gaitā tika sniegta informācija par ANO dekādi „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai”, plānotajām aktivitātēm Starptautiskā Bioloģiskās daudzveidības gada ietvaros, sniegts atskats uz skolu aktivitātēm 2009.gadā par tuvākās pilsētvides vides, sociālajām un ekonomiskajām problēmām ilgtspējīgas attīstības kontekstā un pārrunātas plānotās aktivitātes Starptautiskajā Ūdens dienā.

Žurnāls “The Baltic Sea Project Newsletter”

2010.gadā tika sagatavots un izdots žurnāls “The Baltic Sea Project Newsletter” (600 eks.), tas tika ievietots projekta mājas lapā un nosūtīts BJP nacionālajiem koordinatoriem, programmu koordinatoriem, BJP skolām, rakstu autoriem un Baltijas jūras reģiona valstu UNESCO Nacionālajām komisijām. Šogad izstrādāts arī BJP prezentācijas plakāta saturs un izdots prezentācijas plakāts angļu valodā. Savukārt latviešu valodā ir izdots BJP reklāmas plakāts un sagatavotas projekta uzlīmes, kuras BJP skolas saņems nākošajā seminārā, lai izmantotu skolas organizētajos projekta pasākumos.

BJP nacionālo koordinatoru un programmu koordinatoru sanāksme

2010.gadā no 30.aprīļa līdz 2.maijam norisinājās BJP nacionālo koordinatoru un programmu koordinatoru sanāksme, kurā piedalījās BJP koordinatori no Dānijas, Igaunijas, Lietuvas, Krievijas, Polijas, Vācijas, Zviedrijas un Latvijas. BJP programmu koordinatori iepazīstināja ar skolēnu pētījumu rezultātiem. Tika apspriesta starptautiskā interneta konferences „Agenda 21” norise, kuru organizē Vācijas BJP skola. Sanāksmes laikā tika plānoti arī pasākumi 2010.gada otrajam pusgamam un 2011.gada pirmajam pusgamam, kā arī tika apspriests metodiskā līdzekļa *Learners Guide No 9* iespējamais saturs un tā izstrādes gaita. Konference notiek reizi gadā, sākotnēji iesaistot tikai BJP skolas, bet pēdējos gados tā ir aptvērusi dalībniekus no visas pasaules.

Projekts „Zaļais kods”

Pirmo reizi Latvijā tika organizēti videi draudzīgi Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki, kuru ietvaros tika organizētas arī dažādas izglītojošas aktivitātes svētku dalībniekiem un viesiem. Skolas visā Latvijā tika aicinātas popularizēt vides izglītību, iesaistot vides izglītības pulciņus svētku pasākumos, veicinot videi draudzīgu rīcību, sekmējot ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanu Latvijā, sekmējot skolēnu izpratni par vidi un tās problēmām, aktivizēt un paplašināt vides izglītības darbu izglītības iestādēs. Projekts tika veidots, uzsverot, ka X Skolēnu dziesmu un deju svētki ir iekļauti UNESCO svinamo dienu kalendārā un norisinās UNESCO zīmē. Projekta organizēšanā aktīvi piedalījās Baltijas jūras projekta skolas un UNESCO Asociēto skolu projekta skolas.

Akcija X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku dalībniekiem

Skolēni, gatavojoties X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, bija aicināti veikt kādu praktisku darbu vides labā. Akcijā pieteicās 5802 dalībnieki un rīkojot dažādus vides sakopšanas darbus – stādot kokus, veidojot puķu dobes, vācot makulatūru un izlietotās baterijas, gatavojot putnu būrišus un sakopjot tuvējo apkārtni un Dziesmu un deju svētku procesam nozīmīgas vietas. Svētku laikā norisinājās arī akcijas „Sagaidīsim mājās mazos dziedātājus” noslēgums. 8. jūlijā Mežaparkā pie Zaļā teātra kokos tika izkārti 15 pašu pagatavoti putnu būriši un nodziedāta kopīga dziesma.

Vides izglītības nodarbības Vērmanes dārzā – Vides radošās dienas

Latvijas skolēnu dziesmu un deju svētku ietvaros 2010.gada 10.-11.jūlijā Vērmanes dārzā tika vadītas vides izglītības nodarbības. Jaunieši, kas darbojas dažādos skolu vides izpētes projektos, arī UNESCO Asociēto skolu projekta un Baltijas jūras skolu projekta dalībnieki, rādīja, kā noteikt gaisa vai ūdens piesārņojumu, kā mazgāt veļu vai traukus videi draudzīgā veidā, kā noteikt koka augstumu vai atpazīt dažādus mākoņu veidus. Savukārt dažādu vides nevalstisko organizāciju un dabas aizsargājamo

teritoriju pārstāvji informēja par videi draudzīgu dzīvesveidu, Latvijas dabas bagātībām, kā arī mudināja pagatavot kādu noderīgu lietu no otrreiz izmantotām izejvielām. Cita starpā Vides radošo dienu laikā notika šādi pasākumi:

- Astoni skolotāji un 16 skolēni no astonām Latvijas BJP skolām sagatavoja ķērpju izstādi Vērmanes dārzā un vadīja nodarbības par gaisa kvalitātes noteikšanu, izmantojot bioindikatorus un mācīja atpazīt ķērpjus uz Vērmanes dārza kokiem, vienlaicīgi iepazīstinot interesentus ar ķērpju daudzveidību.
- Jauno vides pētnieku foruma ķīmisko eksperimentu demonstrējumi - 13. martā Rīgā, LU Ķīmijas fakultātē notika jauno vides pētnieku forumā, forumā piedalījās 106 skolēnu un viņu skolotāji ar 39 darbiem par dažādām vides tēmām. 10 labākie un interesantākie eksperimenti skolēni demonstrēja Svētku laikā Vērmanes dārzā Vides radošo dienu ietvaros 10. jūlijā.
- Vides izziņas spēļu konkurss – šajā aktivitātē dalībnieku uzdevums bija radīt pašiem savas izziņas spēles par klimata pārmaiņu tēmu. Konkurssam tika iesūtītas spēles no 59 Latvijas novadiem, no kurām 33 atlasītas dalībai noslēguma pasākumā Rīgā. Savukārt deviņas labākās spēles tika demonstrētas Svētku laikā Vērmanes dārzā. Sešas no šīm spēlēm tiks izdotas un ievietotas elektroniskā vides izziņas spēļu krājumā internetā.

Atkritumu šķirošana

160 projekta „Zaļais kods” dalībnieki no dažādiem Latvijas novadiem piedalījās arī Svētku gājienā. Tam tika izmantoti pēc iespējas videi draudzīgāki noformējuma materiāli, kas pēc gājiena sašķiroti kompostējamo atkritumu konteineros un nogādāti pārstrādei kompostā. Atkritumu šķirošana norisinājās arī visu Svētku garumā lielākajās pasākumu norises vietās, kas rezultējusies ar 1000 m² pārstrādei derīgu plastmasas un kartona atkritumu sašķirošanu. Atkritumu šķirošana bija pieejama arī skolās, kurās apmetās svētku dalībnieki un katrs svētku dalībnieku kolektīvs tika aicināts iecelt Zaļo ģenerāli (Galveno šķirotāju), kas rūpējās, lai visi kolektīva dalībnieki būtu informēti par pieejamajiem atkritumu šķirošanas konteineriem un lietotu tos.

Starptautiskā ūdens nedēļa

No 2010. gada 22.- 26.martam Latvijā tika atzīmēta Pasaules ūdens diena, īpaši pievēršot uzmanību šī gada motīvam - „Tīrs ūdens veselīgai pasaulei”. Vides aizsardzības klubs jau 14. gadu aicināja šo dienu iesākt ar skaistu saullēktu pie kāda tuvumā esoša avota, upes vai ezera. Savukārt dienas turpinājumā Latvijas skolās tika aicināts izrādīt filmu “Pieci stāsti par dabu” un pievērsties tematiskām sarunām par ūdeni un tā nozīmīgo lomu cilvēku dzīvē. Pasaules ūdens dienā tika uzsākta arī visu Latviju aptveroša iniciatīva, kuru organizē Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts „Liec upē akmeņi”, kuras ietvaros ikviena skola tika mudināta izpētīt tuvumā esošās upes un organizēt to sakopšanas talkas, tādejādi veicinot upju atjaunošanos un bioloģiskās daudzveidības pieaugumu.

Līdzdalība starptautiskās konferencēs un pasākumos

Starptautiska konference „Iekļaujoša pieeja bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām izglītībā”, Rīga, 2010.gada jūlijs

2010.gadā UNESCO LNK aktīvi iesaistījās starptautiskās konferences „Iekļaujoša pieeja bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām izglītībā” sagatavošanā. Konference notika no 12. līdz 14. jūlijam Rīgā notika starptautiska konference „Iekļaujoša pieeja bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām izglītībā”. Tajā piedalījās vairāk nekā 500 praktiķu, zinātnieku, izglītības politikas veidotāju un nevalstisko organizāciju pārstāvju no 68 valstīm, lai diskutētu un dalītos pieredzē par to, kā tiek nodrošinātas speciālās izglītības vajadzības bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām. Konferences patronese bija Valsts prezidenta kundze. Konferenci organizēja biedrība „Izglītības iniciatīvu centrs”, starptautiskā asociācija „STEP by STEP”, „Council for Exceptional Children” un

„Division of International Special Education and Services” ar UNESCO LNK, LR IZM, Open Society Institute un UNICEF atbalstu.

UNESCO LNK konferences ietvaros organizēja konferences sesiju par Latvijas pozīciju attiecībā uz bērnu agrīno aprūpi, izglītību, lai sagatavotos Pirmajai UNESCO Pasaules konferencei par agrīnā un pirmsskolas vecuma bērnu attīstību un izglītību.

Ar UNESCO LNK atbalstu un atsaucoties LR izglītības ministrs uzaicinājumam konferencē piedalījās UNESCO Pamatizglītības departamenta direktore Manceca Marope, kura uzstājās ar ziņojumu par investīciju nepieciešamību bērnu agrīnā aprūpē un izglītībā. Konferencē laikā notika arī M.Maropes tikšanās ar Izglītības un zinātnes ministri Tatjanu Koķi – kurā tika pārrunātas iespējas Latvijas prezidentūru Eiropas savienībā 2015 gadā saistīt kopā ar UNESCO Globālā rīcības plāna „Izglītība visiem” izvērtēšanu.

UNESCO Pasaules konference par bērnu agrīno aprūpi un izglītību, Maskava, 2010.gada septembris

Pirmajā UNESCO Pasaules konferencē par agrīnā un pirmsskolas vecuma bērnu attīstību un izglītību („World Conference on Early Childhood Care and Education”), kas norisinājās Maskavā no 27. līdz 29. septembrim, valdības visā pasaulē tika aicinātas vairāk pievērst uzmanību savām saistībām attiecībā uz bērnu attīstību agrīnā vecumā un pirmsskolas izglītību. Konferencē pulcējās augstākā līmeņa politikas veidotāji, izglītības speciālisti, Apvienoto Nāciju Organizācijas aģentūru un nevalstiskā sektora pārstāvji no 65 valstīm.

Konferencē Latviju pārstāvēja izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas (LNK) Izglītības sektora vadītāja Baiba Moļņika, Valsts izglītības satura centra vadītājs Guntis Vasīļevskis, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja Eišenija Aldermane, kā arī Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas profesore Zenta Anspoka. Konferencē plenārsēdē ar prezentāciju par to, kā sabiedrības atbalsts maziem bērniem ietekmē ģimenes un visas kopienas dzīvotspēju un labklājību, uzstājās arī izglītības eksperte no Latvijas Aija Tūna.

Maskavas konferences dalībnieki pieņēma Rīcības plānu, kurā izvirzīti vairāki izaicinājumi, nolūkā sekmēt UNESCO agrīnās aprūpes un izglītības programmas mērķu sasniegšanu. Dalībnieki vienojās arī par to, ka valstis sadarbosies ar UNESCO, lai mobilizētu starptautisko donoru iesaistīšanos agrīnās aprūpes un izglītības programmas īstenošanai, nepieciešamā finansiālā atbalsta nodrošināšanā. Latviju Rīcības plāna izstrādes grupā pārstāvēja prof.Zenta Anspoka.

Lai sagatavotos konferencei, kā arī lai stāstītu par Latvijas pozīciju attiecībā uz bērnu agrīno aprūpi, izglītību, kā arī iekļaujošo izglītību – Izglītības un zinātnes ministrija, Rīgas Dome un UNESCO LNK aktīvi iesaistījās pasaules konferences sagatavošanas konferences „Iekļaujoša pieeja bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām izglītībā” (Rīga, 11.-14.jūlijs) plānošanā un organizēšanā. Konferencē laikā tika organizēta Latvijas sesija, kā arī sanāksme par bērnu agrīno aprūpi un izglītību, kurā tika uzsvērti UNESCO Eiropas un Ziemeļamerikas reģionam svarīgie jautājumi, īpaši, par pirmsskolas izglītības kvalitāti, pedagogu sagatavotību, un iespējām izvērtēt bērnu sasniegumus.

Starptautiskā konference „Informācijas tehnoloģijas skolotāju izglītībā: politika, izglītības resursi un partnerattiecības”, Sanktpēterburga, 2010.gada novembris, (Krievijas Federācija)

Konferenci no 2010.gada 14. – 16.novembrim rīkoja UNESCO Informāciju tehnoloģiju institūts sadarbībā ar UNESCO Maskavas biroju un Hercena Valsts Pedagoģisko universitāti. Konferencē piedalījās 24 valstu pārstāvji, no kuriem 63 eksperti, 15 UNESCO katedru pārstāvji, 16 IT uzņēmumu un nevalstisko organizāciju pārstāvji. Konferencē tika diskutēts par skolotāju lomu informācijas tehnoloģiju ieviešanā skolās – labās prakses piemēriem, nepieciešamību pēc kvalitatīviem skolotāju tālākizglītības kursiem un tml.

Latviju konferencē pārstāvēja Valsts Izglītības satura centra direktors Guntis Vasiļevskis, kurš stāstīja par Latvijas pieredzi ieviešot IT izglītībā un UNESCO LNK izglītības sektora vadītāja Baiba Moļņika, kura aicināja sekmēt saikni starp UNESCO katedrām un UNESCO ASP skolām, kas varētu būt eksperimentālās bāzes pētījumiem IT jomā izglītībā. Konferences noslēgumā tika pieņemta Rezolūcija, kas paredz ciešākas sadarbības veidošanu starp Informācijas tehnoloģiju institūtu, UNESCO katedrām, UNESCO ASP skolām un vadošajiem IT uzņēmumiem, kas darbojas tālmācības jomā.

Starptautiskā konference “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai un globalizācija: UNESCO stratēģijas īstenošana dekādes otrajai pusei par izglītību ilgtspējīgai attīstībai”, Maskava, 2010.gada decembris

2010. gada 7. un 8. decembrī Maskavā norisinājās starptautiskā konference “Izglītība ilgtspējīgai attīstībai un globalizācijai: UNESCO stratēģijas īstenošana dekādes otrajai pusei par izglītību ilgtspējīgai attīstībai”. Konferencē tika apspriesta dekādes (2005. 2014.) otrās daļās īstenošana UNESCO dalībvalstīs, galvenokārt pievēršoties sekojošiem jautājumiem: Starptautiskās pieredzes klasificēšana ilgtspējīgas attīstības īstenošanai dažādu cilvēku aktivitāšu ietvaros, izglītības lomas atklāšana ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanā, efektīvāko veidu definēšana ilgtspējīgas attīstības popularizēšanai ar masu mediju palīdzību, Dekādes otrās puses darbības plāna īstenošanas apspriešana un ieteikumu izstrāde, kā arī citi svarīgi jautājumi. Latviju konferencē pārstāvēja Dzintra Iliško, Daugavpils Ilgtspējīgas izglītības institūta direktore un Baiba Moļņika UNESCO LNK Izglītības sektora vadītāja. Konferences dalībnieki tika iepazīstināti par Latvijas pieredzi Dekādes īstenošanā un Ilgtspējīgās izglītības institūta darbību, kā arī iestrādnēm, kas veiktas veidojot UNESCO katedru par skolotāju izglītību un tālākizglītību Daugavpils Universitātē.

UNESCO Zinātņu programmu īstenošana

Starptautiskais Bioloģiskās daudzveidības gads

Pēc UNESCO iniciatīvas 2010.gadu Apvienoto Nāciju organizācija pasludināja par Starptautisko bioloģiskās daudzveidības gadu. Bioloģiskās daudzveidības jautājumiem tas bija veltīts, vēršot papildus sabiedrības uzmanību Tūkstošgades attīstības mērķiem vides ilgtspējības nodrošināšanā un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, kā arī atgādinot par 1992. gada Konvencijā „Par bioloģisko daudzveidību” uzņemtajām saistībām apturēt bioloģiskās daudzveidības mazināšanos pasaulē. Gada ietvaros UNESCO dalībvalstis iesaistījās dažādu pasākumu organizēšanā, lai analizētu un izvērtētu savu darbību vides un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, kā arī izkoptu sabiedrības izpratni par bioloģiskās daudzveidības nozīmi un lomu ilgtspējīgai attīstībai, veicinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vides saudzēšanu un rūpes par to, sekmētu projektus un attīstību, kas nemazina un nekaitē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai. Ar šo gadu iesākas arī Starptautiskās dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” (2005. – 2014.) otrā puse, kuras ietvaros īpašu uzmanību Apvienoto Nāciju Organizācija vērš tieši uz izglītības lomu un atbildību tādas attieksmes veidošanā, kas ir pārdomāta pret vidi un bioloģisko daudzveidību.

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija Starptautiskā bioloģiskā daudzveidības gada ietvaros aicināja savus sadarbības partnerus un ikvienu interesentu aktīvi iesaistīties dažādu gadam veltītu pasākumu rīkošanā, tādējādi veicinot šī gada mērķu īstenošanu Latvijā, kā arī paplašinot gan gada norisēs iesaistīto cilvēku loku, gan arī savstarpējo sadarbību kopīgai iniciatīvai.

Konkurss „Dabas daudzveidības mirkli!”

Dabas aizsardzības pārvalde sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, Vides ministriju, Latvijas Dabas fondu, Latvijas Dabas muzeju, Gaujas Nacionālā parka fondu, muzeju „Andrupenes lauku sēta” rīkoja radošo darbu konkursu „Dabas daudzveidības mirkli!”. Konkurss tika aicināti piedalīties visi interesenti, kuriem ir vēlme izzināt dabas daudzveidību un dalīties ar saviem iespaidiem un novērojumiem. Konkursa devīze bija „Ieraugi, pastāsti un dzīvo līdzī dabai!” Konkurss notika no 2010. gada 8. marta līdz 31. oktobrim trīs posmos. Konkursa mērķi bija veicināt sabiedrības interesi par Latvijas dabas daudzveidību un ar to notiekošajiem procesiem, tādējādi sekmējot tās izpratni par dabas daudzveidības saglabāšanas nepieciešamību, kā arī sniegt labāko darbu autoriem iespēju publicēt savus darbus un uzrunāt līdzpilsoņus. Kopumā konkursam tika iesūtīti??? darbi.

Ceļojošā izstāde „Bioloģiskā daudzveidība, tā ir dzīve – Bioloģiskā daudzveidība, tā ir mūsu dzīve”

2010./2011.gada mācību gada ietvaros UNESCO LNK ar Francijas kultūras centra atbalstu rīko ceļojošo izstādi „Bioloģiskā daudzveidība, tā ir dzīve – Bioloģiskā daudzveidība, tā ir mūsu dzīve”. Izstādē apkopotī 19 krāšņi, izglītojoši un informatīvi plakāti angļu un franču valodā ar informāciju par bioloģisko daudzveidību, ar tās saglabāšanu saistītām problēmām, panākumiem un attīstību. Izstāde radīta UNESCO un tās partnerorganizāciju sadarbības rezultātā, un tiek eksponēta visā pasaulē. Izstāde ir guvusi plašu atzinību daudzviet pasaulē, un līdz šim 173 izstādēs ikvienam interesentam to izrādījušas jau 92 valstis. Latvijā tā būs skatāma 23 skolās, bibliotēkās un interešu centros visos novados līdz šī mācību gada beigām.

Bioloģiskās daudzveidības mēnesis

Latvijas Dabas muzejā maijs tika pasludināts par bioloģiskās daudzveidības mēnesi. Tā ietvaros notika nodarbības par apdraudētiem pasaules augiem un dzīvniekiem un to tirdzniecības aizliegumiem, nodarbības ģimenēm „Iepazīsti dabu!” – pirmie soļi pasaules dabas daudzveidības iepazīšanā dabas izziņas istabā. 27. maijā notika vakara sarunas muzejā pieaugušajiem par neparastiem Latvijas augiem, savukārt 29. maijā muzejā bija ģimenes diena „Raibā pasaule”, bet līdz 5. jūnijam Dabas muzeja vestibilā bija apskatāma daļa no plakātu konkursa „Saglabāsim bioloģisko daudzveidību”

darbiem. 24. maijā Gaujas Nacionālajā parkā Eiropas dabas un nacionālo parku dienas ietvaros notika izglītojošas radošas darbnīcas, veltītas bioloģiskās daudzveidības tematikai.

Ziemeļvalstu Hidroloģijas asociācijas XXVI konference Rīgā 2010.gada augustā

9. – 11.augustā Rīgā notika Ziemeļvalstu Hidroloģijas asociācijas XXVI konference par tēmu „Hidroloģija – no pētniecības līdz ūdeņu apsaimniekošanai (Hydrology: From Research to Water Management). Konferencē piedalījās vairāk nekā 110 dalībnieku no 15 valstīm, kuri diskutēja par dažādiem aktuāliem jautājumiem, t.sk. klimata pārmaiņu ietekmes ūdeņu resursu apsaimniekošana, Hidroloģiskā informācijas sistēma u.c. Šī bija otrā reize, kad Latvijā notika tik svarīga starptautiska hidrologu konference.

Konferencē piedalījās arī vairāki augsta līmeņa vieslektori, piemēram, Zigfrīds Demuts, UNESCO Ūdeņu zinātnes departamenta, Hidroloģisko procesu un Klimata sekcijas vadītājs; Lotars Šūlers, Satelītu pielietošanas iespēju zinātniskais koordinators no EUMESTAT; Rolfs Jonsens, INTERREG IVB projekta „CLIWAT” koordinators no Dānijas; Esko Kusisto, Somijas Vides institūta hidrologs no Somijas un vairāki citi gan Baltijas reģionā, gan starptautiski pazīstami hidrologi.

Ziemeļvalstu Hidroloģijas asociācijas XXVI konferenci organizēja Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs sadarbībā ar Latvijas Universitāti, Latvijas Lauksaimniecības Universitāti un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju.

L'ORÉAL Latvijas stipendijas “Sievietēm Zinātnē” ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu

2010.gadā jau sesto gadu tika piešķirtas L'ORÉAL Latvijas stipendijas “Sievietēm Zinātnē” ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas atbalstu. Latvijas stipendija „Sievietēm Zinātnē” izveidota L'ORÉAL Grupas un UNESCO starptautiskās programmas "Sievietēm Zinātnē" (For Women In Science) ietvaros. Tās moto ir „Pasaulei nepieciešama zinātne, zinātnei nepieciešamas sievietes.” Goda Patronese ir bijusī Latvijas Valsts prezidente akademiķe Vaira Vīķe-Freiberga.

2010.gadā tika piešķirtas trīs gada stipendijas: divas - doktorantēm līdz 33 gadiem disertācijas sekmīgai izstrādei, bet trešā – zinātniecei līdz 40 gadu vecumam ar doktora grādu dzīvības zinātņu vai materiālzinātņu jomā. Stipendijai tika saņemti 25 pieteikumi un tos izvērtēja un trīs stipendiātes izraudzījās īpaši šim nolūkam izveidota žūrijas komisija LZA Senāta priekšsēdētāja akademiķa Jāņa Stradiņa vadībā, pieaicinot LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas un LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas ekspertus.

Stipendiju 4000 latu apmērā saņēma trīs zinātnieces:

- *Una Riekstiņa*, bioloģijas zinātņu doktore, Latvijas Universitātes (LU) Medicīnas fakultātes docente un Bioloģijas fakultātes Bioanalītisko metožu laboratorijas vadošā pētniece stipendiju saņems pētījumam „Cilvēka ādas cilmes šūnu nišas ietekme uz nervu šūnu atjaunošanos”. Tā mērķis ir izpētīt, vai ādas saistaudu cilmes šūnas var palīdzēt atjaunot bojātus nervu audus. Iegūtie rezultāti sniegs ieguldījumu jaunu nervaudu reģenerācijas terapiju izveidē.
- *Inese Čakstiņa*, dabas zinātņu maģistre, LU Bioloģijas fakultātes Bioanalītisko metožu laboratorijas zinātniskajā asistentē par pētījumu „A vitamīna ietekme uz molekulāriem mehānismiem cilvēka sirdī veidojošajās šūnās in vitro”. Pētījuma rezultāti dos būtisku ieskatu

par to, kā A vitamīns regulē cilvēka šūnas, no kurām veidosies sirds un asinsvadi. Tas ļaus uzlabot kardioloģijā izmantotās terapijas.

- *Elīna Pajuste*, dabas zinātņu maģistre, LU Ķīmiskās Fizikas Institūta Cietvielu radiācijas ķīmijas laboratorijas zinātniskā asistente par pētījumu „Kodolsintēzes iekārtu materiālos uzkrātā tritija īpašības un difūzija”. Pētījuma mērķis ir materiālu piemērotības izvērtējums drošai un efektīvai perspektīvā enerģijas avota – kodolsintēzes reaktora darbībai.

Pasaules filozofijas dienas pasākumi

Pēc UNESCO iniciatīvas kopš 2002. gada tās dalībvalstis katra novembra trešajā ceturtdienā atzīmē Pasaules filozofijas dienu, kad UNESCO un tās partnerorganizāciju rīkotie pasākumi visā pasaulē atgādina par filozofijas nozīmi ikviena cilvēka ikdienā un sabiedrības procesos, veicinot šīs nozares pieejamību un izpratni par to.

2010.gada novembrī Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultāte un Filozofijas un socioloģijas institūts sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju rīkoja dažādus pasākumus Pasaules filozofijas dienas ietvaros:

- 23. novembrī LU Vēstures un filozofijas fakultātē notika seminārs „Taisnīga sabiedrība: versijas” par filozofa Dž. Roulza tekstu „Politiskais liberālisms”.
- 24. novembrī notika LU Filozofijas un socioloģijas institūta pētnieces Žanetes Narkēvičas grāmatas „Iztēle un valodas jaunrade” atklāšanas svētki.
- 25. novembrī Rīgas Latviešu biedrības namā biedrības „Zinību komisija” priekšsēdētājs Juris Zaķis vadīja diskusiju „Kamdēļ būt taisnīgam?” par individuālo un sociālo taisnīgumu un taisnīgumu saistībā ar tiesības filozofiju. Diskusijā piedalījās filozofi Igors Šuvajevs, Artis Svece, Jānis Broks, LU Juridiskās fakultātes lektors Lauris Liepa.
- 2. decembrī Eiropas Savienības mājā notika filozofiska diskusija „Sabiedrības integrācijas politiku izaicinājumi (ceļi un strupceļi?) Eiropā” un tajā piedalījās filozofi Igors Šuvajevs, Maija Kūle, LU Filozofijas un socioloģijas institūta vadošais pētnieks, vēsturnieks un speciālists integrācijas jautājumos Leo Dribins.

Līdzdalība starptautiskās konferencēs un pasākumos

UNESCO ziņojums par sociālo zinātņu attīstību pasaulē, Parīze, 2010.gada septembris

Starptautiskajā Pasaules zinātnes dienā mieram un attīstībai tika prezentēts UNESCO jaunākais ziņojums par zinātnes attīstību pasaulē. Ziņojumā ir iekļauts globālais pārskats par tendencēm gan izpētes un attīstības, gan augstākās izglītības jomā visās pasaules valstīs. Tas izstrādāts, starptautiskai ekspertu komandai apkopojot un salīdzinoši analizējot vairākus kvalitatīvus un kvantitatīvus rādītājus. Četri iepriekšējie UNESCO ziņojumi par zinātnes attīstību publicēti 1993., 1996., 1998. un 2005. gadā.

Starptautisks seminārs – „Biosfēras rezervātu koncepcija nacionālās likumdošanas ietvaros: problēmas, labās prakses piemēri un attīstības veicināšanai nepieciešamā rīcība”, Smoļenska, 2010.gada septembris

Starptautisko semināru (Smoļenska, 24 – 26 Septembris, 2010) organizēja UNESCO Maskavas birojs sadarbībā ar UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” sekretariātu. Lai sekmētu pieredzes apmaiņu un jaunu sadarbības iniciatīvu veidošanos, seminārā uzaicināti piedalīties bija pārstāvji no Armēnijas, Krievijas, Baltkrievijas, Azerbaidžānas, kā arī no Baltijas valstīm (Latvija, Lietuva). Seminārs tika organizēts Starptautiskā Bioloģiskās daudzveidības gada ietvaros un ir uzskatāms par vienu no sagatavošanās darbiem programmas „Cilvēks un biosfēra” četrdesmitgades atzīmēšanai un samitam Rio+20.

Semināra laikā tika izstrādātas rekomendācijas, lai sekmētu un realizētu sekojošas aktivitātes:

- biosfēras rezervātu atpazīstamības veicināšana;
- biosfēras rezervātu statusa nostiprināšana nacionālajā likumdošanā un jaunu sadarbības programmu izstrāde starp dažādām ieinteresētajām pusēm;
- likumdošanas sakārtošana, lai varētu attīstīt biosfēras rezervātus reģionālā un apakšreģionu līmenī.

Latviju seminārā pārstāvēja Dabas Aizsardzības pārvaldes Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta direktors Valērijs Seilis un UNESCO LNK izglītības sektora vadītāja Baiba Moļņika. Uzstājoties seminārā, Valērijs Seilis pastāstīja Latvijas pieredzi izveidojot biosfēras rezervātu un to nosakot nacionālajā likumdošanā, kā arī izteica vēlmi veidot kopīgus biosfēras rezervātus ar kaimiņu valstīm. Baiba Moļņika rosināja rekomendēt UNESCO sekmēt biosfēras rezervātu sadarbību ar UNESCO asociēto skolu projektu ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” ietvaros, lai veicinātu jaunās paaudzes vērtību sistēmas attīstību, kā arī vispusēju apkārtējās vides izzināšanu un ilgtspējīgu izmantošanu. Latvijas līdzdalība seminārā uzskatāma par iepriekšējās sadarbības (2009.gada pieredzes seminārs Latvijā UNESCO Maskavas biroja valstīm, Gruzijai un Baltijas valstīm) veiksmīgs turpinājums.

UNESCO Kultūras programmu īstenošana

Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana

Sadarbība suitu kultūrtelpas saglabāšanā

2010. gada 20. janvārī Kultūras ministrijas Lielajā zālē kultūras ministrs Ints Dālderis, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa, Alsungas novada domes priekšsēdētājs Grigorijs Rozentāls, Kuldīgas novada domes priekšsēdētāja Inga Bērziņa, Ventspils novada domes priekšsēdētājs Aivars Mucenieks un biedrības „Etniskās kultūras centrs „Suiti”” valdes priekšsēdētāja Dace Martinova parakstīja nodomu protokolu par sadarbību suitu kultūrtelpas saglabāšanā.

Nodomu protokols tika parakstīts, lai nostiprinātu jau 2008. gadā uzsākto sadarbību suitu kultūrtelpas saglabāšanas centienos, kas vainagojās ar kopīgi sagatavotās nominācijas „Suitu kultūrtelpa” iekļaušanu UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā 2009. gadā. Atzīstot suitu kultūrtelpu par nozīmīgu Latvijas lokālās kultūras daļu, kas ilgstošā laika posmā nodota no paaudzes paaudzē un līdz mūsdienām saglabāta kā suitu kultūras daudzveidīgu izpausmju kopums, nodomu protokols ir nozīmīgs dokuments, kas kalpos par līdzīgu sadarbības modeļu attīstību arī ar citām kopienām nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas darbā, ņemot vērā Latvijas atbildību UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanā. Parakstot nodomu protokolu LR KM, UNESCO LNK, Alsungas novada dome, Kuldīgas novada dome, Ventspils novada dome un Etniskās kultūras centrs „Suiti” atbilstoši savai kompetencei apņēmas kopīgi sadarboties suitu kultūrtelpas saglabāšanas jomā, sekmējot tādu kultūras, formālās un neformālās izglītības un ekonomisko aktivitāšu ierosināšanu un īstenošanu, kas nodrošinātu suitu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, dzīvotspēju un attīstību, veicinātu suitu kultūrtelpai piederošo tradīciju praktizēšanu visā to daudzveidībā, rosinot pēc iespējas plašāku vietējās sabiedrības iesaisti gan prasmju apguvē un tālāk nodošanā, gan arī to dokumentēšanā un izpētē.

2010.gada 30.septembrī tieši vienu gadu kopš suitu kultūrtelpas iekļaušanas UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā tika organizēta suitu kopienas, iesaistīto pašvaldību, LR KM un UNESCO LNK tikšanās, kuras laikā Etniskās kultūras centram „Suiti” tika pasniegts sertifikāts par piederību UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstam.

2010.gadā UNESCO LNK turpināja atbalstīt suitu kultūrtelpas atpazīstamību pasaulē un februāra sākumā organizēja japāņu žurnālista Norito Kunisue no lielākā japāņu laikraksta „Asahi Shimbun” vizīti Alsungā. Tās laikā žurnālists tikās ar suitu kopienas pārstāvjiem, iepazinās ar Alsungas pili, baznīcu, muzeju, apskatīja Jūrkalnes stāvkrastu, gāja pirtī, izbaudīja Suitu sievu apdziedāšanos un jauniešu folkloras kopas Suitiņi uzstāšanos, vidusskolas virtuvē Skaidrītes Nagliņas vadībā kopā ar Suitu jaunatnes apvienības biedriem piedalījās sklandraušu cepšanā, u.c.

Suitu novadu mācība

2010.gadā UNESCO LNK turpināja atbalstīt Alsungas domes un Etniskās kultūras centra „Suiti” ierosināto vispārējās izglītības mācību priekšmeta „Suitu novada mācība” programmas izstrādi un lokālās vēstures mācības integrēšanu vispārējās izglītības mācību priekšmetu programmās. Šīs iniciatīvas mērķis ir mācību programmās aktualizēt suitu tradīcijas, novadam īpatnējo, u.c. lokāli būtiskos aspektus.Rezultātā gada gaitā tika organizētas vairākas tikšanās ar Alsungas vidusskolas skolotājiem, domniekiem, speciālistiem no LR IZM, LR KM un UNESCO LNK.

Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma likumprojekta izstrāde

Pēc LR Kultūras ministrijas aicinājuma 2010. gadā UNESCO LNK iesaistījās Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma likumprojekta izstrādē. UNESCO LNK likumprojekta darba grupā pārstāv Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade. Likumprojekta izstrāde uzsākta 2010. gada jūnijā, un to plānots pabeigt 2011. gada aprīlī.

Atbalsts vietējo tradīciju apzināšanai un saglabāšanai

Stāstnieku festivāls „Ziv' zup” Kuldīgā

No 23. līdz 25. aprīlim Kuldīgā norisinājās ceturtais Kurzemes stāstnieku festivālu „Ziv' zup”, kas apvieno vairākas Kurzemē zināmas stāstnieces, dažādas folkloras grupas un etnogrāfiskos ansambļus. Festivāla ietvaros notika stāstu stāstīšana gan telpās, gan brīvā dabā. Līdzās pasakām, teikām anekdotēm un piedzīvojumu stāstiem skanēja arī dziesmas, tika vadītas rotaļas un dalībnieki cienāti ar zivju zupu. Festivāla ietvaros Kuldīgā notika arī UNESCO LNK iniciatīvas „Stāstu bibliotēkas” un UNESCO Asociēto skolu projekta seminārs, kas pievērsās tieši stāstniecības jautājumiem un šīs tradīcijas lomu sabiedrības izglītošanā un vienošanā.

Pieredzes apmaiņas seminārs par Bulgārijas pieredzi nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā

2010.gada 8.jūlijā UNESCO LNK, LR KM, NKMVA un LU Latvijas Vēstures institūts organizēja pieredzes apmaiņas semināru ar Bulgārijas kolēģiem par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un nacionālā reģistra izveidi. Seminārā tika prezentēti Prof., Dr.Sc. Milas Santovas, Dr. Ivas Stanojevas un Dr. Miglenas Ivanovas referāti par Bulgārijas pieredzi, kā arī diskutēts par iespējamu turpmāku sadarbību.

Tradīciju burtnīca “Rībeņu nūvoda stuosti”

2010. gadā UNESCO LNK atbalstīja lokālas iniciatīvas reģionos ar mērķi veicināt nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu. Ar UNESCO LNK atbalstu biedrība Serde publicēja tradīciju burtnīcu “Rībeņu nūvoda stuosti” divās daļās. Tajā apkopoti Riebiņu novadā noritējušās ekspedīcijas rezultāti. Ekspedīciju vadīja Signe Pucena un Ieva Vītola, un tās norisē iesaistījās UNESCO Asociēto skolu projekta skolu – Alsungas un Riebiņu vidusskolu – skolēni un skolotāji. Izdevuma sagatavošanā piedalījās dialektoloģe Lidija Leikuma. Izdevums ir publicēts arī elektroniski un pieejams internetā – <http://www.serde.lv/riebini>. 2010. gada 18. novembrī Galēnos noritēja tradīciju burtnīcas “Rībeņu nūvoda stuosti” atklāšana, kurā bija pārstāvēta arī UNESCO LNK.

Pieredzes apmaiņas konference “Tradīcija un inovācija” Saldū, 2010.,gada novembrī

2010. gada 23. novembrī Saldus novada pašvaldībā notika pieredzes apmaiņas konference „Tradīcija un inovācija”, ko organizēja Saldus novada pašvaldība un biedrība „KIT” sadarbībā ar LR Kultūras ministriju un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju. Pieredzes apmaiņas konferencē piedalījās Saldus novada pašvaldības, kultūras, mākslas, nevalstisko organizāciju un muzeju, Kultūras ministrijas, UNESCO LNK pārstāvji, lai dalītos pieredzē par dažādu projektu īstenošanu un diskutētu par sadarbību kultūras tradīciju saglabāšanā.

Saldus novada pašvaldības atbalstītos kultūras projektus prezentēja to īstenošanā – novada kultūras, mākslas, nevalstisko organizāciju un muzeju speciālisti, skarot jautājumus par tradicionālās kultūras mantojuma saglabāšanu Saldus novadā, kultūras mantojuma pielietojumu muzeju izglītojošās programmās, tradīciju saglabāšanu un jaunu ideju iedzīvināšanu Saldus novada reorganizētajās skolās, sadarbības veidiem nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un starptautisko sadarbību kā stimulu lokālām iniciatīvām.

Kultūras izpausmju daudzveidības veicināšana

Izstāde "Identitātes zīmes/Daudzveidības zīmes"

2010. gadā turpinājās UNESCO Kaukāza projekta "Identitātes zīmes/Daudzveidības zīmes" īstenošana, sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmiju. Projekta ietvaros 2009. gada nogalē tapusi mākslas darbu kolekcija, kurā vienkopus ietvertas Baltijas un Kaukāza valstu mākslinieku veidotās mozaīkas, tika izstādīta Parīzē, Francijā un Viļņā, Lietuvā.

Mozaīkas, kas eksponētas izstādēs, tapušas Latvijas Mākslas akadēmijas aulā 2009. gada novembrī, kad kopā strādāja studenti un pasniedzēji no septiņām mākslas augstskolām: Jānis Dukāts, Evija Ķiršone, Ieva Veita, Svens Kuzmins un pasniedzēji – Aleksejs Naumovs, Kristaps Zariņš, Vineta Groza, Līga Skariņa, Kristians Brekte un Aivars Sprūdžs no Latvijas Mākslas Akadēmijas; Laura Ajutyte, Linas Jusionis un pasniedzēja Ieva Skauronē no Viļņas Mākslas akadēmijas; Pirjo Kongo, Jarōna Ilo un pasniedzējs Urmās Puhkan no Igaunijas Mākslas akadēmijas; Sopiō Kiknavelidze un pasniedzējs Giorgi Bughadze no Tibilsi Mākslas akadēmijas; Matin Sharifov, Fakhri Abbasov un pasniedzējs Baghman Mamedov no Azerbaidžānas Mākslas akadēmijas; Martin Harutyunyan, Sofia Galustyan un pasniedzējs Avetik Avetisyan no Evarānas Mākslas akadēmijas; Tamim Sabri, Taline Zabounian un pasniedzējs Fabrice Vannier no Parīzes Nacionālā Mākslas augstskolas. Katram māksliniekam piecās dienās bija jārada divas mozaīkas par tematu „Identitātes zīmes / Daudzveidības zīmes”. 27 mākslinieki kopumā projektam radīja 54 mozaīkas.

2010. gadā UNESCO iesaistījās Muzeju nakts akcijā, un 15. maijā tās galvenā mītne Parīzē bija atvērta plašākai sabiedrībai un pieejama apskatei ikvienam līdz pat plkst. 1:00 naktī. Apmeklētājiem apskatāma bija gan UNESCO galvenā mītne, gan bagātīgā mākslas darbu kolekcija, kā arī izstādes, kas eksponētas par godu Starptautiskajam daudzveidības festivālam, tostarp arī Latvijā tapusi izstāde „Identitātes zīmes/Daudzveidības zīmes”. No 17. līdz 27. maijam Parīzē, Francijā norisinājās Starptautiskais daudzveidības festivāls, un izstāde „Identitātes zīmes/Daudzveidības zīmes” bija daļa no festivāla programmas.

Izstāde „Identitātes zīmes/Daudzveidības zīmes” bija apskatāma arī UNESCO Lietuvas Nacionālajā komisijā Viļņā, Lietuvā no 2010. gada 8. septembra līdz 1. oktobrim. Izstāde Viļņā, Lietuvā bija turpinājums Latvijas Mākslas akadēmijas un UNESCO LNK kopprojekta prezentācijai ārvalstīs.

Izstāde "Lielākais koris pasaulē"

XXIV Vispārējo latviešu Dziesmu un XIV Deju svētku laikā, 2008. gadā desmit Latvijas Mākslas Akadēmijas studenti: Jānis Dukāts, Kristians Brekte, Dace Gaile, Sandra Muižniece, Ieva Pētersone, Laura Vecmane, Ansis Butnors, Neonilla Medvedeva, Sanda Undzēna un Ansis Brasliņš, Latvijas Mākslas akadēmijas Rektoru profesoru Alekseju Naumovu un Prorektoru profesoru Kristapu Zariņu radīja gleznu – veltījumu izcilākajai no latviešu tautas tradīcijām – Dziesmu un Deju svētkiem. Projekts tapa ar UNESCO Līdzdalības programmas un Latvijas Krājbankas finansiālu atbalstu.

Latvijas Mākslas akadēmija sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju 2010. gada 15. jūnijā atklāja lielformāta gleznu "Lielākais koris pasaulē" izstādi Mālpils muižā, Mālpilī. Izstāde bija apskatāma no 16. jūnija līdz 1. augustam. Latvijas Mākslas akadēmijas un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas kopprojekta „Lielākais koris pasaulē” lielformāta gleznu izstādes atklāšanā, Mālpilī;

No 23. augusta līdz 2. septembrim Stokholmā, Zviedrijā Latvijas Mākslas akadēmijas un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas sadarbības projekts Lielformāta gleznu „Lielākais koris pasaulē” piedalījās Baltijas jūras festivālā. Lielformāta gleznu „Lielākais koris pasaulē” izstāde bija apskatāma visu festivāla laiku.

UNESCO Pasaules mantojuma aizsardzība

Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome

Cieši sadarbojoties ar atbildīgajām institūcijām UNESCO LNK 2010.gadā turpināja regulāri sekot līdz Rīgas vēsturiskā centrs saglabāšanas un attīstības jautājumiem. UNESCO LNK Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomē pārstāv UNESCO LNK ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa.

UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālais saraksts

Pamatojoties uz 2009. gadā pieņemto UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālā saraksta nolikumu, UNESCO LNK 2010. gada 15. jūnijā izsludināja iespēju pieteikt nominācijas sarakstam, un aicināja nominācijas iesniegt līdz 30. septembrim.

2010. gadā UNESCO Latvijas Nacionālajā komisijā saņemtas piecas nominācijas UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajam sarakstam. Latvijas Zinātņu akadēmija iesniegusi nomināciju „Aizsargājamo ainavu apvidus „Augšdaugava”, Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (NATURA 2000)”, Daugavpils dome – nomināciju „Daugavpils (Dinaburgas) cietoksnis”, Kuldīgas novada pašvaldība – „Kuldīgas vecpilsēta Ventas senlejā”, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija un Grobiņas novada pašvaldība – „Grobiņas arheoloģiskais ansamblis”, savukārt Līgatnes novada dome iesniegusi nomināciju „Līgatnes papīrfabrikas ciemata vēsturiskais centrs”.

Pēc nomināciju saņemšanas UNESCO LNK uzsāka nomināciju izvērtēšanas procesu, lūdzot viedokli kultūras un dabas mantojuma aizsardzības valsts pārvaldes institūcijām: Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un Dabas aizsardzības pārvaldei, kā arī aicinot individuālus ekspertus izteikt viedokli par konkrētām nominācijām. Nomināciju izvērtēšanas gaitā UNESCO LNK rīkoja izbraukumus uz nominētajām vietām un tikās ar nomināciju iesniedzējiem, attiecīgo pašvaldību pārstāvjiem un ieinteresētajiem ekspertiem. Nomināciju izvērtējuma noslēgums plānots 2011. gada pirmajā UNESCO LNK Asamblejas sēdē.

Jauniešu animāciju konkurss “Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē”

Nacionālās atlases animācijas konkursu „Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē” organizēja UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbībā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Laikmetīgās mākslas muzeja pilotprojektu „kim?”. Konkurss mērķis bija veicināt jauniešu izpratni par UNESCO Pasaules kultūras mantojumu, tā vēsturisko un kultūras vērtību, kā arī mudināt jauniešus pašiem formulēt savu lomu mantojuma saglabāšanā. Konkurss Latvijā tika rīkots Pasaules mantojuma izglītības programmas ietvaros, atsaucoties UNESCO Pasaules mantojuma centra iniciatīvai.

Konkurss norisi ievadīja pēcpusdienas saruna „UNESCO Pasaules mantojums animācijā”, kas 10. septembrī noritēja Laikmetīgās mākslas muzeja pilotprojekta kim? konferenču zālē. Saruna notika 4. starptautiskā Baltijas jūras reģiona kultūras mantojuma foruma „Kultūras mantojums – mūsdienu izaicinājums” ietvaros, un to organizēja UNESCO Latvijas Nacionālā komisija sadarbībā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju un Laikmetīgās mākslas muzeja pilotprojektu kim?. Sarunu ievadīja prezentācijas par UNESCO mantojuma vietām pasaulē un Latvijā, un sarunas akcents bija likts uz to, kā paši jaunieši var stāstīt par mantojumu caur animāciju un komiksu sēriju zīmējumiem. Sarunas laikā tika demonstrētas UNESCO Pasaules mantojuma centra izdotās animācijas filmas par pasaules mantojuma vietām, VKPAI kultūras mantojuma eksperts Pēteris Blūms stāstīja par Rīgas vēsturisko centru kā Pasaules mantojuma vietu, un mākslinieks Reinis Liepa par to, kā animācijas sērijā ietvert un atainot pilsētvidi, kā attīstīt stāstu, pievēršot uzmanību mantojuma vērtībām un risinājumiem tā veiksmīgai saglabāšanai.

Savus darbus Latvijas nacionālās atlases animācijas konkursam „Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē” kopumā iesniedza 21 jaunieši no Valmieras, Talsiem, Ādažiem un Rīgas.

Iesniegtie darbi no 16. līdz 24. novembrim bija skatāmi "kim?" izstāžu zālē. Latvijas nacionālās atlasē piecu laureātu darbi tika nosūtīti starptautiskajam UNESCO Pasaules mantojuma centra animācijas konkursam „Patrimonito piedzīvojumi mantojuma pasaulē”, un tie ir Lanas Birskas (15 g.v., Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskola), Druvja Zvejnieka (12 g.v., Ādažu brīvā Valdorfa skola), Agates Lielpēteres (15 g.v., Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskola), Luīzes Rukšānes (15 g.v., Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskola) un Lāsma Zeimules (16 g.v., Rīgas Centra daiļamatniecības pamatskola) darbi, kas Parīzē cīnās par iespēju tikt iedzīvinātiem profesionālā animācijas filmā, ko izplatīs UNESCO rīkotajos pasākumos visā pasaulē.

Līdzdalība starptautiskās konferencēs un pasākumos

Starptautisks seminārs par NVO lomu UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanā, Tallina, 2010.gada septembris

No 2010. gada 1. līdz 4. septembrim Tallinā, Igaunijā norisinājās starptautisks seminārs par nevalstisko organizāciju (NVO) lomu UNESCO Konvencijas par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu īstenošanā. Tajā piedalījās NVO pārstāvji no deviņām Eiropas valstīm, tajā skaitā no Latvijas – tradicionālās kultūras biedrības „Aprika” vadītāja Māra Mellēna, tradicionālās kultūras eksperte lietišķajā mākslā, Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūras pārstāve Linda Rubena, Dziesmu svētku biedrības valdes locekle Dace Melbārde, LR Kultūras ministrijas vecākā referente nemateriālā kultūras mantojuma politikā Signe Pujāte un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade.

Semināra mērķis bija veicināt pieredzes apmaiņu starp NVO pārstāvjiem un piedāvāt praktiskus ieteikumus starptautisko, valsts, pašvaldību institūciju un NVO sadarbībai nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas jomā. Semināru organizēja UNESCO Igaunijas Nacionālā komisija sadarbībā ar Igaunijas Kultūras ministriju un Igaunijas Tautas kultūras attīstības un apmācību centru. Tas tika rīkots ar UNESCO finansiālu atbalstu.

2010. gada 24. februārī UNESCO Latvijas Nacionālā komisija iesniedza labās pieredzes apkopojuma pieteikumu UNESCO ar mērķi darīt starptautiski atpazīstamu Latvijas ieguldījumu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā. Projekts veltīts konkrēti suitu kultūrtelpas saglabāšanas un kopienas jauniešu līdzdalības pieredzei – “Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana caru formālo un neformālo izglītību: kopienas jauniešu iesaiste”. Projekts ataino suitu kopienas un tās sadarbības partneru īstenošanās daudzveidīgās aktivitātes jauniešu iesaistē nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā. Projekta izvērtējums gaidāms 2011. gada rudenī.

UNESCO Pasaules mantojums un ilgtspējīgs tūrisms

No 13. līdz 15.oktobrim Visbijā, Zviedrijā noritēja Ziemeļvalstu Pasaules mantojuma fonda rīkots starptautisks seminārs „Nordic – Baltic Workshop on World Heritage, Tourism & Development – Towards a Nordic-Baltic Approach to Stakeholder Involvement & Cooperation”. Tā mērķis bija veicināt Skandināvijas un Baltijas valstu sadarbību Pasaules mantojuma aizsardzībā un kultūras mantojumam labvēlīga tūrisma attīstībā. Latviju seminārā pārstāvēja kultūras mantojuma un tūrisma jomas institūciju pārstāvji: Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Kultūras mantojuma politikas daļas vadītāja Baiba Mūrniece, Tūrisma attīstības valsts aģentūras vadītājs Aigars Slokenbergs, lauku tūrisma asociācijas “Lauku ceļotājs” prezidente Asnāte Ziemele, UNESCO LNK Kultūras programmu padomes pārstāvis, arhitekts Pēteris Blūms un UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade. Latvijas pārstāvju dalība seminārā noritēja ar Ziemeļvalstu Pasaules mantojuma fonda atbalstu.

UNESCO Komunikāciju un informācijas programmu īstenošana

UNESCO programma “Pasaules atmiņa”

“Pasaules atmiņas” Latvijas nacionālā reģistra izveide

11. februārī Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja Kolonnu zālē svinīgā pieņemšanā atklāja UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālo reģistru un sumināja tajā iekļautās pirmās nominācijas. 2009. gada 30. novembrī UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā tika iekļautas četras nominācijas: AS „Latvenergo” Enerģētikas muzeja nominācija „Eduarda Krauca fotonegatīvu uz stikla pamatnes kolekcija – Ķeguma spēkstacijas celtniecības gaita. 1936.-1940.”, VA „Memoriālo muzeju apvienība” un VA „Rakstniecības muzejs un rakstniecības, teātra un mūzikas kolekciju krātuve” nominācija „Raiņa un Aspazijas savstarpējā sarakste (1894-1929)”, Tukuma muzeja nominācija „Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss”, Latvijas Kara muzeja nominācija „Latvijas Centrālās Padomes Memorands. Rīga, 1944.gada 17.marts”.

Reģistra atklāšana tika rīkota, lai pulcētu un apvienotu visus ar programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra izveidošanu, uzturēšanu un attīstīšanu saistītos Latvijas kultūras nozares un atmiņu institūciju pārstāvjus, kā arī svinīgi apsveiktu pirmo tajā iekļauto nomināciju iesniedzējus. Pieņemšanu atklāja UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas prezidents, „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālās komitejas priekšsēdētājs, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks, Latvijas Republikas kultūras ministrs Ints Dālderis un bijusī Latvijas Valsts prezidente, folkloras pētniece akadēmiķe Vaira Vīķe-Freiberga. Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā iekļautās nominācijas un to iesniedzējus sveica un sertifikātus par uzņemšanu nacionālajā reģistrā pasniedza Rīgas Tehniskās universitātes rektors Ivars Knēts, režisore un dramaturģe Baņuta Rubess, rakstniece Māra Zālīte, sabiedriska darbinieks, pedagogs, vēsturnieks Andris Tomašūns.

Latvijas Tautas frontes muzejam tika pasniegts oficiālais UNESCO sertifikāts par Baltijas valstu kopīgi sagatavotās nominācijas „Baltijas ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības” iekļaušanu programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā 2009. gada jūlijā.

UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra mājas lapa

11. februārī tika atklāta UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra interneta mājas lapa, kas izveidota “Pasaules atmiņas” starptautiskajā un Latvijas nacionālajā reģistrā iekļautā dokumentārā mantojuma atpazīstamībai. Tā publicēta divās valodās – latviešu un angļu – attiecīgi interneta vietnē www.atmina.unesco.lv un www.memory.unesco.lv.

“Pasaules atmiņas” Latvijas nacionālā reģistra atklāšanai tika sagatavots arī informatīvs materiāls – buklets par UNESCO programmu “Pasaules atmiņa” un Latvijas dokumentāro mantojumu, kas pārstāvēts programmas starptautiskajā un Latvijas nacionālajā reģistrā. Buklets publicēts drukātā formātā, kā arī elektroniski un pieejams programmas „Pasaules atmiņa” interneta vietnē.

2010. gadā tika saņemts UNESCO Līdzdalības programmas atbalsts, lai UNESCO LNK turpinātu UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra atpazīstamības veicināšanu. Lai rosinātu reģistrā iekļautā dokumentārā mantojuma izzināšanu Latvijā un starptautiski, ir uzsākta izstādes veidošana par Latvijas dokumentāro mantojumu, kas iekļauts UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” reģistros.

Latvijas dokumentārais mantojums Pasaules digitālajā bibliotēkā

Sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku 2010. gadā ir uzsākts darbs pie Latvijas dokumentārā mantojuma pieejamības Pasaules digitālajā bibliotēkā (*World Digital Library*, www.wdl.org). Latvijas Nacionālā bibliotēka ir Pasaules digitālās bibliotēkas oficiālais partneris Latvijā, un sadarbības uzmanība ir veltīta tieši tam Latvijas dokumentārajam mantojumam, kas iekļauts UNESCO

programmas "Pasaules atmiņa" reģistros. Sadarbībā ar Latvijas dokumentārā mantojuma nomināciju iesniedzējiem un Latvijas Nacionālo bibliotēku 2010. gada rudenī ir uzsākta programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā iekļautā dokumentārā mantojuma vēl nedigitalizēto dokumentu digitalizācija un sagatavošana iekļaušanai Pasaules digitālajā bibliotēkā.

Latvijas dokumentārā mantojuma popularizēšana

Fotogrāfiju izstāde „Ķeguma spēkstacijas būvgaita caur Eduarda Krauca fotoobjektīvu”

2010. gada janvārī AS „Latvenergo” Enerģētikas muzejā Ķegumā tika atklāta fotogrāfiju izstāde „Ķeguma spēkstacijas būvgaita caur Eduarda Krauca fotoobjektīvu”. Tajā izstādīta ievērojamā latviešu fotogrāfa un kinooperatora Eduarda Krauca fotonegatīvu uz stikla pamatnes kolekcijas izlase par Ķeguma spēkstacijas celtniecības gaitu no 1936. gada līdz 1940. gadam. Līdztekus izstādei apmeklētājiem bija iespēja noskatīties arī E. Krauca 100 fotogrāfiju izlasi, kas apkopota modernā vizualizācijas prezentācijā, ļaujot redzēt spēkstacijas būvniecības gaitu.

Izstāde „Sibīrijas vēstules uz bērza tāss”,

18. februārī Tukuma muzeja Pilsētas vēstures muzejā „Pils tornis” notika UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā iekļautās nominācijas „Sibīrijas vēstules uz bērza tāss” prezentācija. Pasākuma laikā apmeklētāji varēja iepazīties ar izstādi „Sibīrijas vēstules uz bērza tāss”, kurā eksponētas trīs Tukuma muzeja krājumā esošās Sibīrijas vēstules uz bērza tāss: tukumnieka advokāta Kārļa Roberta Kalevica divas vēstules (1941, 1943) dzīvesbiedrei Verai Mildai un lietuvietes Gražinas Gaidienes zīmēts apsveikums tumeniecei Sofijai Mildai Melderei. Izstāde bija apskatāma līdz 28. februārim.

Konference „Virzība uz demokrātisko Eiropu 2. pasaules kara laikā – Latvijas Centrālā Padome un „kurelieši””

8. maijā Latvijas Kara muzejā noritēja konference „Virzība uz demokrātisko Eiropu 2. pasaules kara laikā – Latvijas Centrālā Padome un „kurelieši”. Tajā piedalījās arī UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja Anita Vaivade ar uzrunu par Latvijas Centrālās Padomes memorandu UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā. Konferences rezultātā tika sagatavots rakstu krājums, un 22. oktobrī notika grāmatas "Virzība uz demokrātisko Eiropu 2. Pasaules kara laikā – Latvijas Centrālā padome un „kurelieši”" atvēršanas svētki. UNESCO LNK izplatīja grāmatas bezmaksas eksemplārus UNESCO Asociēto skolu projekta skolām Latvijā un UNESCO LNK "Stāstu bibliotēkām".

Programmas „Pasaules atmiņa” dokumentārā mantojuma objekti Muzeju naktī

Muzeju naktī, 2010. gada 15. maijā Enerģētikas muzejs apmeklētājiem piedāvāja izstādi "Ķeguma spēkstacijas būvgaita caur Eduarda Krauca fotoobjektīvu", kurā bija aplūkojamas 48 fotogrāfiju izlase no Enerģētikas muzeja krājumā esošās E. Krauca apjomīgās stikla plašu fotonegatīvu kolekcijas, kas iekļauta UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Latvijas nacionālajā reģistrā. Izstādes un Muzeju naktij veltīto radošo darbnīcu atklāšanā piedalījās Anita Vaivade, UNESCO LNK Kultūras, komunikāciju un informācijas sektora vadītāja.

Arī Tukuma muzejs Muzeju naktī popularizēja un aktualizēja UNESCO programmu „Pasaules atmiņa” un tās nacionālajā reģistrā iekļauto nomināciju „Sibīrijā rakstītās vēstules uz bērza tāss”. Sibīrijā rakstītās vēstules uz bērza tāss laikā bija iespējams apskatīt Tukuma Pilsētas vēstures muzejā „Pils tornis” izstādē „Neredzamā pilsēta”. Izstādē bija iekļautas vairākas Sibīrijā rakstītās vēstules uz bērza tāss (1941. –1956.), ko saņēmuši vai sūtījuši politiski represēti tukumnieki, atrodoties ieslodzījuma un nomietinājuma vietās. Šīs vēstules iekļautas UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā.

Semināri „No pagātnes uz nākotni: krājuma daudzveidība, krājuma saglabāšana, informācija visiem”

11. jūnijā Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā notika seminārs „No pagātnes uz nākotni: krājuma daudzveidība, krājuma saglabāšana, informācija visiem”. Tajā bibliotēku, arhīvu un citu atmiņas institūciju, kā arī kultūras jomas speciālisti dalījās pieredzē, kas palīdzētu saglabāt pagātnes liecības par Latvijai un pasaulei svarīgiem notikumiem. Semināra ietvaros UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre Dagnija Baltiņa iepazīstināja ar Zilā vairoga (*the Blue Shield*) zīmi un aktuālajiem jautājumiem kultūras mantojuma aizsardzībā. Semināru organizēja Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka, Latvijas Valsts arhīvi un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija.

“Pasaules atmiņas” starptautiskā izstāde Korejā

No 1. – 6. jūnijam Korejā noritēja starptautiskā Arhīvu kultūras izstāde (*International Archival Culture Exhibition 2010*). Latviju tajā pārstāvēja UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā iekļautās nominācijas: “Dainu skapis” un “Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”. Latvijas dokumentārā mantojuma vērtības tika digitāli eksponētas vienā no apmeklētākajām izstādes hallēm, kas bija veltīta UNESCO programmai „Pasaules atmiņa”. Dainu Skapis un dokumentārā mantojuma liecības par akciju Baltijas Ceļš Arhīvu kultūras izstādē Korejā tika izstādītas kopā ar aptuveni 100 citām UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā iekļautajām nominācijām, tajā skaitā – Gūtenberga Bībeli, Brāmsa mūzikas kolekcijām, Andersena pasakām u.c. Ar UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā iekļauto Dainu Skapi un dokumentārā mantojuma liecībām par akciju Baltijas Ceļš digitālā ekspozīcijā iepazīs aptuveni 52 000 starptautiskās Arhīvu kultūras izstādes apmeklētāju.

Liecības par UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajā reģistrā iekļautajiem dokumentārā mantojuma meistardarbiem starptautiskajā Arhīvu kultūras izstādē vienkopus tika eksponētas pirmoreiz. Latviju pārstāvošo nomināciju – Dainu Skapja un akcijas Baltijas Ceļš eksponēšanu šajā vērienīgajā izstādē koordinēja UNESCO Latvijas Nacionālās komisija sadarbībā ar Latvijas Tautas frontes muzeju un Latvijas Folkloras krātuvi.

Informācijas lietotprasme un mediju neatkarība

Lekcija „Mediju un informācijas lietotprasme”

19. martā Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē notika UNESCO konsultanta Abdelaziza Abida (*Abdelaziz Abid*) lekcija „Mediju un informācijas lietotprasme”. Lekcija bija atklāta un to apmeklēt bija aicināts ikviens interesents. Informācijas lietotprasme tiek uzskatīta par vienu no dzīves pamatkompetencēm, kas atkarīga no funkcionālās lasīt un rakstīt prasmes, prasmēm pielietot dažādas tehnoloģijas, plānot, organizēt un analizēt informāciju. UNESCO ir viena no vadošajām organizācijām šī jautājuma virzītājām pasaulē, veicinot sabiedrības diskusiju un izpratnes veidošanu par mediju un informācijas lietotprasmi.

UNESCO komunikāciju, informācijas un informātikas nozares programmu konsultants Abdelaziz Abids uzturējās Latvijā 18. un 19. martā, lai piedalītos UNESCO starptautiskās ekspertu padomes Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam sanāksmē, iepazītos ar UNESCO Komunikāciju un informācijas programmu darbību Latvijā, kā arī diskutētu par mediju un informācijas lasītprasmes jautājumiem. Abdelaziza Abida vizīti Latvijā koordinēja UNESCO LNK.

Seminārs „Neatkarība un atbildība mediju vidē”

11. septembrī Rīgas juridiskajā augstskolā Dānijas Kultūras institūts sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Nacionālo Kino centru organizēja semināru par neatkarību un atbildību mediju vidē. Seminārs „Neatkarība un atbildība mediju vidē” bija atvērta diskusija ar mērķi risināt mediju neatkarības un atbildības aktuālos jautājumus. Konferencē tikās vairāki Latvijas mediju un akadēmiskās puses pārstāvji, kā arī divu mediju ombudsmenu organizāciju pārstāvji no Dānijas un

Igaunijas: Jakobs Molerups (*Jacob Mollerup*), Dānijas raidorganizācijas (DR) Mediju ombudsmens un Ziņu ombudsmenu organizācijas vadītājs, kā arī Dānijas pētnieciskās žurnālistikas asociācijas (FUJ) vadītājs un Tarmu Tammerks (*Tarmu Tammerk*), Igaunijas raidorganizācijas Mediju ombudsmens, pirms tam izdevuma Baltic Independent un Igaunijas lielākā dienas laikraksta Postimees redaktors, kā arī Igaunijas laikrakstu asociācijas vadītājs.

Starpdisciplināras programmas

UNESCO LNK iniciatīva „Stāstu bibliotēkas”

2010. gads ir aktīvi aizvadīts visā Latvijā vienojot dažādu paaudžu cilvēkus, atdzīvinot stāstīšanas tradīciju paaudžu starpā, kā arī pilnveidojot ikviena valodas kompetenci un sociālās prasmes klausīšanās un stāstīšanas procesā.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas izveidotajā Latvijas bibliotēku tīklā „Stāstu bibliotēkas” visa gada garumā aktīvi darbojās 19 bibliotēkas, rīkojot stāstu pasākumus savās bibliotēkās. Gada garumā kopā noorganizēti un bibliotēkas novadīti 183 stāstu pasākumi, ar radošajām darbnīcām, anekdošu, stāstu vai dzejas konkursiem, kā arī sirsnīgi stāstu vakari par bērnības atmiņām, mīļākajām grāmatām, sportu, spokiem, mūziku, ceļojumiem, pasakām, svētkiem, rotaļlietām, dzīvniekiem, bibliotēkām, ziemeļvalstīm un citām interesantām tēmām. Ikvienas pasākumu rīkotājas izdoma ir apbrīnojama, jo nosaukumi ir viens par otru interesantāki un pasākumu vadīšanas veidi ar katru pasākumu ir kļuvuši aizvien oriģinālāki. Daudzi pasākumi ir dokumentēti bilžu, video vai audio formātā, ko lielākā daļa stāstnieču ir izmantojušas bibliotēku, pasākumu un UNESCO LNK bibliotēku tīkla publicitātei pagasta mājas lapās, reģionālajos medijos, pašizveidotajos blogos un sociālajos portālos.

2010. gadā tika organizēti divi semināri „Stāstu bibliotēku” dalībbibliotēkām ar mērķi mudināt stāstnieces pieredzes apmaiņā, jaunu zināšanu iegūšanā un padomu saņemšanā no projektā iesaistītajiem ekspertiem tradicionālās kultūras biedrības „Aprika” vadītāju Māru Mellēnu un LU LFMI Latviešu folkloras krātuves vadošo pētnieku Gunti Pakalnu.

Seminārs Latvijas bibliotēku tīkla „Stāstu bibliotēkas” darbība 2010. - 2011.gadā”

28.janvārī Rīgā, Eiropas Savienības mājā tika rīkots pirmais Latvijas bibliotēku tīkla „Stāstu bibliotēkas” darba seminārs, kura dalībnieki bija tīklā iekļautās bibliotēkas, stāstniecības nozares speciālisti Māra Mellēna un Guntis Pakalns, sabiedrisko attiecību nozares eksperte Liene Krīvena, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova un UNESCO LNK ģenerāļsekretāre Dagnija Baltiņa. Semināra galvenie uzdevumi bija kopīgi izprast bibliotēku tīkla mērķus un uzdevumus, kā arī izanalizēt iespējas tos sasniegt. Kopējā diskusijā tika izvērtētas stāstu pasākumu iespējamās tēmas, mērķauditorijas, norises vietas un to plusi un mīnusi. Ar sabiedrisko attiecību speciālistes Lienas Krīvenas palīdzību dalībnieces apguva zināšanas par mediju un sadarbības partneru ieinteresēšanu, piesaisti un publicitāti. Savukārt Guntis Pakalns sniedza ieskatu pasākumu dokumentēšanā un materiālu tālākā izmantošanā.

Seminārs „Rudens stāsti”

Seminārs tika rīkots 2010.gada 12.novembrī UNESCO LNK bibliotēku tīkla dalībnieces – RCB svešvalodu filiālbibliotēkas telpās Rīgā, Kongresu namā. Tajā piedalījās gan eksperti Māra Mellēna un Guntis Pakalns, kas palīdzēja izanalizēt bibliotēku pārstāvēm līdz šim sasniegto, gan režisors un dramaturgs Lauris Gundars, kas mācīja stāstu ieraudzīt un pasniegt pavisam citādā veidā, gan profesionāla stāstniece no Igaunijas Pireta Pēra (Piret Päär), kas dalījās pieredzē par stāstīšanas tradīcijām Igaunijā.

Ņemot vērā, ka daudzi bibliotēkās rīkotie pasākumi veltīti dzimto pagastu, pilsētu vai novadu nosaukumiem, uz 12. novembra semināru tika uzaicināta arī Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras Kartogrāfijas un ģeodēzijas departamenta Toponīmikas laboratorijas vadītāja Vita Strautniece, kas stāstnieces iepazīstināja ar interesantākajiem vietvārdiem un nostāstiem par to, kā arī mudināja uz savstarpēju sastrādāšanos. Nostāsti par katru vietvārdu rašanos ir vērtīgs un interesants stāstu pasākumu temats, ko daudzas bibliotēkas arī labprāt apspēlē, tādēļ sadarbības veicināšana caur šo semināru ar Latvijas Ģeotelpisko informācijas aģentūru ir veiksmīgs solis, lai stāstu vakari kļūtu ne tikai interesantāki, bet arī izglītojošāki.

Latvijas bibliotēku tīklu var uzskatīt par viennozīmīgi veiksmīgu labās prakses piemēru šādu tīklu veidošanā visā Apveinoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijā, jo ikviens tīkla dalībnieks ieguldot savu brīvo laiku, idejas un gādību rūpējās, lai katra aktivitāte būtu izdevusies cik labi vien iespējams.

Bērnu un jauniešu projekts „Draugu stāsti”

2010.gadā tika turpināts UNESCO starpdisciplinārā un starpsektoru projekta „Kaukāzs” ietvaros uzsāktais bērnu un jauniešu projekts “Draugu stāsti”. Projekta mērķis bija stiprināt starpkultūru un starppaaudžu komunikāciju un solidaritāti Latvijā un attīstīt bērnu un jauniešu radošo darbību, tādējādi sekmējot savstarpēju izpratni un iecietību, pilsonisko apziņu, kā arī cieņpilnu attieksmi pret citu valstu tradīcijām un paradumiem. Projekta galvenā mērķauditorija bija 10 – 16 gadu veci bērni un jaunieši Latvijā, kuri pārstāv dažādas nacionālās minoritātes, īpaši pievēršoties Baltijas tautu (Lietuva, Igaunija) un Kaukāza tautu (Armēnija, Azerbaidžāna, Gruzija) minoritātēm. Projektu UNESCO LNK īstenoja sadarbībā ar Latviešu valodas aģentūru, Latvijas Nacionālo bibliotēku, biedrību „Ideju forums” un izdevniecību „Liels un mazs” un Sorosa Fonds – Latvija finansiālu atbalstu.

2010.gadā projekta „Draugu stāsti” ietvaros tika rīkoti pieci stāstu vakari, kas tika veltīti Igaunijas, Lietuvas, Armēnijas, Azerbaidžānas un Gruzijas kultūru iepazīšanai, stāstu konkurss un nometne. Līdzās regulāram jauniešu dialogam internet šos var uzskatīt par svarīgākajām aktivitātēm projekta laikā, kas sniedza iespēju visu kultūru pārstāvjiem tikties un klātienē iepazīt un apzināt Baltijas un Kaukāza valstu kultūras tradīcijas. Katrā stāstu vakarā piedalījās aptuveni 80 dalībnieki (kultūru biedrību pārstāvji, bērni un jaunieši, kā arī citi interesenti).

Stāstu vakari

- Igaunju vakars bija pirmais stāstu vakars, kas tika organizēt projekta ietvaros 27.janvārī Bērnu Literatūras centra telpās par Igaunijas kultūru, vēsturi, un igauņu dzīvi Latvijā. Vakara gaitā dalībnieki aplūkoja fotogrāfijas, izstādes, skatījās video un klausījās muzikālus priekšnesumus, kā arī piedalījās radošajās darbnīcās, krāsojot akmeņus, veidojot rotas, minot igauņu grāmatu nosaukumus un piedaloties viktorīnā par Igauniju. Pasākuma noslēgumā visi vienojās igauņu dejā “Kaera Jaan”.
- 16. februārī par godu Lietuvas neatkarības atgūšanas dienai Rīgas Lietuviešu vidusskolā tika organizēts otrais stāstu vakars, kurā bērni un jaunieši kopā ar viesiem iepazīs ar lietuviešu dzīvi Latvijā, ar lietuviešu bērnu literatūru un tautas daiļradi. Svētkos plaši tika pārstāvēti bērni un jaunieši no Lietuvas, bija iespēja kopā darboties radošajās darbnīcās, iet rotaļās un dejot.
- Armēņu stāstu vakarā (10.marts) projekta bērni un viesi iepazīs Armēniju un tās kultūru skatījās video, klausījās stāstus par Armēniju un armēņiem raksturīgo, aplūkoja armēņu mākslinieku darbu izstādi un iepazīs armēņu mūziku un ievērojamas personības, piemēram, Šarlu Aznavūru. Pasākuma ietvaros notika arī viktorīna bērniem un pieaugušajiem, kā arī radošās darbnīcas, kurās mākslinieks mācīja zīmēt armēņu burtus un dejot armēņu dejas. Par pasākuma norises vietu tika izraudzīts I.Kozakēvičas Latvijas Nacionālo Kultūras biedrību asociācijas nams.
- Azerbaidžāņu stāstu vakarā, kas tika organizēts 29.aprīlī Bērnu Literatūras centra telpās, viesi iepazīs šīs valsts kultūru klausoties stāstos un skatoties video. Tomēr īpašu šo pasākumu padarīja Latvijā dzīvojošie azerbaidžāņi, kas izpildīja dažādas nacionālās dziesmas, dejoja pavasara atnākšanai veltītu deju, kā arī attēloja azerbaidžāņu kāzu ceremoniju. Radošajās darbnīcās notika azerbaidžāņu burtu mācīšanās, azerbaidžāņu saldumu gatavošana un ornamentu zīmēšana.
- Gruzīņu stāstu vakars bija cikla noslēdzošais pasākums un tas tika rīkots 19. maijā Bērnu Literatūras centrā, kurā bērni darbojās radošajās darbnīcās, mācoties rakstīt gruzīņu burtus, zīmēt gruzīņu ornamentus, kā arī skatījās gruzīņu animācijas filmu un klausījās stāstus par

Gruziju. Īpašais vakara viesis - Agaza no kalniešu lietišķās mākslas studijas Pshavi - ne tikai atveda izstādi ar pašdarinātiem tautas tērpiem un citiem lietišķās mākslas priekšmetiem, bet arī pastāstīja par raksturīgo Gruzijas mākslā un kultūrā.

Sakāmvārdu literāro darbu konkurss

Projekta ietvaros tika organizēts literāro darbu konkurss par Baltijas un Kaukāza valstu sakāmvārdiem. Dalībnieku uzdevums bija izvēlēties kādu no piedāvātajiem valstu sakāmvārdiem un pārvērst to esejā, stāstā, dzejolī vai pārdomās. Konkurss ilga no 2009.gada 9. decembra līdz 2010.gada 29. aprīlim. Vērtējot iesniegtos darbus, tika ņemts vērā radošums un oriģinalitāte, stils un valoda, kā arī atbilstība sakāmvārdā paustajai domai. Pavisam konkursā piedalījās 129 dalībnieki, kuru darbus vērtēja konkursa žūrija (Bērnu literatūras centra, Latviešu valodas aģentūras, UNESCO LNK pārstāvji).

Konkursa otrajai kārtai izvirzīja 30 darbus, un par šiem darbiem balsot tika aicināti portāla www.stastulaiks.lv apmeklētāji. Kopumā par darbiem tika atdotas 1500 balsis. Desmit visvairāk balsu ieguvušie bērni un jaunieši tika godināti apbalvošanas ceremonijā, kas notika Azerbaidžāņu stāstu vakara ietvaros 29.aprīlī, kā galveno balvu iegūstot iespēju piedalīties radošajā vasaras nometnē "Stāstu laiks" kopā ar projekta bērniem, kas no 26.-28.augustam notika Jūrmalā.

Radošā vasaras nometne "Stāstu laiks"

Kā noslēdzošā projekta "Draugu stāsti" aktivitāte tika organizēta 3 dienu radošā nometne "Stāstu laiks". Nometnes atklāšanas pasākums norisinājās Latvijas Starptautiskajā skolā. Nometnes laikā projekta bērni un sakāmvārdu konkursa uzvarētāji piedalījās radošajās darbnīcās, spēlēs un rotaļās, lasīja Baltijas un Kaukāza valstu pasakas un stāstus, pēc tam attēlojot izlasītos notikumus pašu veidotās ilustrācijās. Nakts pārgājienā nometnes dalībnieki sastapa un iepazīna Baltijas un Kaukāza tautu mītiskos tēlus.

Nometnes laikā notika arī Lasīšanas nakts, ko UNESCO LNK organizēja sadarbībā ar Latvijas Starptautisko skolu Lasīšanas gada ietvaros. Pasākuma laikā Baltijas un Kaukāza valodās tika lasīta Absolūtā pasaka - pasaka, kuras tematika atkārtojas visu pasaules tautu mitoloģijā. Nometnē pārstāvēto tautu valodās dalībnieki dziedāja šūpuļdziesmas, klausījās un spēlēja nacionālos mūzikas instrumentus. Pasākuma laikā bija apskatāma izstāde ar bērnu iecienītākajām grāmatām nacionālajās valodās. Lasīšanas nakts telpa tika izdekorēta ar nometnes dalībnieku veidotām ilustrācijām par stāstiem un pasakām, kā arī ar pārstāvēto tautu alfabētiem. Lasīšanas nakts viesu vidū bija Latviešu valodas aģentūras un nacionālo kultūras biedrību pārstāvji. Gan par nometnes atklāšanas pasākumu Latvijas Starptautiskajā skolā, gan par Lasīšanas nakti un tajā iesaistītajiem partneriem tika informēti plašsaziņas līdzekļi, nodrošinot plašu publicitāti.

Virtuālā stāstu grāmata

Viens no galvenajiem uzdevumiem nometnes radošo darbnīcu laikā bija veidot ilustrācijas sakāmvārdu konkursa uzvarētāju desmit stāstiem. Ilustrācijas tika veidotas gan no zīmējumiem, gan kolāžām. Sakāmvārdu stāstu konkursa darbi kopā ar bērnu veidotajām ilustrācijām ir apkopoti virtuālajā stāstu grāmatā, kura ir apskatāma projekta mājas lapā <http://www.stastulaiks.lv/lv/viesistaba/konkursa-darbi-balso!/stastu-gramata-gatava!!!/>.

Projekta noslēgumā tika veikta projekta partneru - Baltijas un Kaukāza valstu pārstāvju - anketēšana ar mērķi noskaidrot viņu viedokli par projektu un tā aktivitātēm. Apkopojot rezultātus, visas aktivitātes ir atzīmētas kā efektīvas un saistošas, īpaši izcelta vasaras nometne un stāstu vakari. Visi pārstāvji izteikuši vēlmi turpināt iesākto sadarbību. Informācija par projektu un tā laikā īstenotajām aktivitātēm nosūtīta UNESCO nacionālajām komisijām, kā arī Izglītības un zinātnes ministrijām Baltijas un Kaukāza valstīs. Projekts iesniegts arī UNESCO kā labās prakses piemērs, kas sniedz UNESCO LNK plašāku atpazīstamību starptautiskajā līmenī.

UNESCO Asociēto skolu projekts

2010.gadā darbu UNESCO asociēto skolu projektā turpināja 11 Latvijas skolas, kuras strādāja pie pilotprojektiem četros darbības virzienos:

- Pasaules kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un Rīgas vēsturiskais centrs – privātā vidusskola *Ādažu Brīvā Valdorfa skola* ar pilotprojektu *Tā es Rīgu ieraudzīju* un Rīgas Centra Daiļamatniecības pamatskola ar pilotprojektu *Vecrīga laiku lokos*.
- Nemateriālā kultūras mantojuma apzināšana un saglabāšana - Alsungas vidusskola ar pilotprojektu *Alsungas novada mācība vidusskolā*, Kuldīgas Bērnu un jauniešu interešu izglītības centrs ar pilotprojektu *Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas programma Kuldīgas novada skolās*, Riebiņu vidusskola ar pilotprojektu *Tautas kultūras tradīciju un zināšanu saglabāšana Riebiņu vidusskolā*.
- Cilvēktiesību, demokrātijas un tolerances principu iedzīvināšana skolā – Talsu Valsts ģimnāzija ar pilotprojektu *Mācos ne skolai, bet dzīvei*, Daugavpils 11.pamatskola ar pilotprojektu *Izglītība, cilvēktiesības un demokrātija, konflikti un to risināšana izglītības iestādē*.
- Ilgtspējīgas izglītības pamatprincipi skolā – Rīgas Dabaszinību skola ar pilotprojektu *Skolas fiziskās vides ilgtspēja kā nozīmīgs izglītības ilgtspējīgai attīstībai īstenošanas atbalsts*, Jāņmuižas pirmskolas izglītības iestāde ar pilotprojektu *Kartupeļu un labības nozīmības izpratne Jāņmuižas izglītības iestādē*, Daugavpils Valsts ģimnāzija ar pilotprojektu *Ilgtspējība izglītības programmās un mācību procesā* un Sēmes sākumskola.

Skolas savu pilotprojektu ietvaros organizēja pasākumus savā skolā, citām novada, ASP un Latvijas skolām, kā arī piedāvāja izglītojošus seminārus skolēniem un skolotājiem.

Vienlaikus UNESCO asociētās skolas savā darbībā aktualizēja starptautiski nozīmīgus tematus, atzīmējot starptautiskās svinamās dienas skolā, novadā un pilsētā. Starp nozīmīgākajām svinamajām dienām, kuras atzīmējusi lielākā daļa UNESCO asociētās skolas, minamas Pasaules ūdens diena, Starptautiskā dzimtās valodas diena, Starptautiskā ģimenes diena, Starptautiskā tolerances diena un Starptautiskā skolotāju diena. Vēl skolas 2010.gadā atzīmējušas Starptautisko veco ļaužu dienu, Pasaules grāmatu un autortiesību dienu, Starptautisko bērnu aizsardzības dienu, Starptautisko bioloģiskās daudzveidības dienu, Pasaules zinātnes dienu mieram un attīstībai, Starptautisko veselības dienu, Starptautisko dabas katastrofu mazināšanas dienu, Starptautisko sieviešu dienu, Starptautisko kalnu dienu un Pasaules AIDS dienu.

UNESCO ASP skolas, atsaucoties UNESCO LNK Sekretariāta aicinājumam, 2010.gadā piedalījās tādos pasākumos kā projektā *Stāstu laiks*, apmeklēja Latvijas Okupācijas muzeju, līdzdarbojās starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” aktivitātēs, organizējot pasākumus savās skolās un piedaloties pasaules kampaņas ietvaros rīkotajā lielākajā mācību stundā *1GOAL-Lesson for All*, kura šobrīd Ginesa rekordu grāmatā ierakstīta kā lielākā mācību stunda, kura notikusi vienlaicīgi visos pasaules kontinentos un kurā piedalījies lielākais skolēnu skaits visā pasaulē. Skolas piedalījās arī *Radošuma nedēļas* aktivitātēs, Dabas aizsardzības pārvaldes rīkotajos konkursos un aktivitātēs, kas veltīti vides saglabāšanai un ilgtspējas veicināšanai.

2010.gadā notika viens kopīgs UNESCO asociēto skolu komandu seminārs. 27.oktobrī skolas tikās, lai pārrunātu paveikto 2009./2010.mācību gadā, un vienotos par plānotajām aktivitātēm 2010./2011. mācību gadā, kurš ir esošā projekta darbības noslēguma gads. Seminārā katra skola iepazīstināja ar savu paveikto, atbildēja uz kolēģu jautājumiem, plānoja jaunas aktivitātes. Semināra izglītojošā daļā skolas diskutēja par *Izglītības 21.gadsimtam* iezīmēm, esošo Latvijas izglītības situāciju un iespējamo rīcību, kā mainīt savas skolas darbu, lai tā tuvinātos 21.gadsimta izglītības iestādes raksturojumam. Skolām bija iespēja iepazīties ar Konrāda Adenauera fonda sagatavoto politiskās izglītības darba burtnīcu *Brīnumainā Eiropa*, kā arī katra skola saņēma kā dāvinājumu astoņus šī materiāla eksemplārus.

Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki UNESCO svinamo dienu kalendārā

2010. gadā noritēja X Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki. UNESCO šos svētkus iekļāva savā svinamo dienu kalendārā 2010. – 2011. gadam. Šāds lēmums, atsaucoties UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un Valsts jaunatnes iniciatīvu centra (tagad – Valsts izglītības satura centrs) ierosinājumam, tika pieņemts UNESCO Ģenerālās konferences 35. sesijas ietvaros, tādējādi piekrītot, ka šie svētki tiek asociēti ar UNESCO vārdu un līdz ar to gūst plašu starptautisku uzmanību.

Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki UNESCO svinamo dienu kalendārā iekļauti, atzīmējot to 50 gadu jubileju, kā arī novērtējot šīs tradīcijas lomu Vispārējo Baltijas dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanā un pārmantošanā. Svarīgs aspekts UNESCO novērtējuma saņemšanai nenoliedzami bija Latvijas valsts iesaiste šīs tradīcijas turpināšanā. Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki, kas norisinās reizi piecos gados kopš 1960. gada, ir daļa Baltijas Dziesmu un deju svētku kopējās tradīcijas, kas 2008. gadā iekļauta UNESCO Cilvēces mutvārdu un nemateriālā mantojuma Reprezentatīvajā sarakstā.

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija svētku laikā īpaši vērta uzmanību uz vairāku projektu īstenošanu:

- 1) projekts “Mantojums”, apzinot Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku jubilejas nozīmi un svētku vēsturi,
- 2) jauniešu iesaiste reportāžu gatavošanā par svētkiem, kā arī
- 3) projektu „Zaļais kods”, popularizējot vides izglītību, iesaistot vides izglītības pulciņus svētku pasākumos, veicinot videi draudzīgu rīcību, rosinot skolēnu izpratni par vidi un tās problēmām un tādējādi sekmējot ANO dekādes „Izglītība ilgtspējīgai attīstībai” īstenošanu Latvijā.

Akcija “Pasaule t@vā bibliotēkā”

Starptautiskās nedēļas „Izglītība visiem” un „Radošuma nedēļas” ietvaros 2010.gada aprīlī tika uzsākta akcija “Pasaule t@vā bibliotēkā”. Akciju organizēja UNESCO LNK sadarbībā ar Latvijas Bibliotekāru biedrību. Radošuma nedēļas mērķis bija apzināt un stiprināt saites starp radošumu, izglītību un Latvijas ilgtspējīgu attīstību globalizētajā pasaulē, rosināt jaunu radošo partnerību un iniciatīvu veidošanos, kā arī aktualizējot bibliotēku dažādo lomu izglītības veicināšanā.

Akcijas mērķis bija mudināt jo īpaši jauniešus izmantot pieejamās grāmatas, informācijas tehnoloģijas līdzekļus un cilvēkus, ko var sastapt bibliotēkās, lai izzinātu pasauli un dažādas pasaules valstis. Bibliotēkas tika aicinātas organizēt dažādām kultūrām, idejām un tradīcijām veltītas tematiskas aktivitātes, kas mudinātu iepazīt pasaules daudzveidību jo īpaši ar grāmatu palīdzību, un atspoguļot savu izzināšanas pieredzi, rakstot stāstus vai pārdomas, zīmējot, dziedot vai dejojot.

Akcijā iesaistījās 30 bibliotēkas (tai skaitā skolu bibliotēkas) no visas Latvijas. Lai varētu iepazīties un apkopot valstu izzināšanai veltītos pasākumus, interneta vietnē www.stastulaiks.lv tika izveidota virtuāla pasaules karte, kurā bibliotēku pasākumi tika ievietoti atbilstoši pētītajām valstīm un reģioniem. Apkopojot rezultātus, tika konstatēts, ka visvairāk pētīta bija Āfrika, kā arī Austrālija, Japāna, Dānija, Azerbaidžāna, Turcija un Latvija. Pasākumu dalībniekiem tika organizētas radošās darbnīcas, notika grāmatu lasīšana, stāsti un bilžu skatīšanās, izspēlētas pasakas, rīkotas izstādes, viktorīnas un neklātienas ceļojumi internetā, iepazīta citu valstu mūzika, literatūra, māksla. Organizētas tikšanās ar rakstniekiem, uzklaušiti ceļojumu stāsti, stāstītas anekdotes un apciemotas ciltautu ģimenes Latvijā. Gan bibliotēkas, gan dalībnieki darbojās ar lielu entuziasmu.

Seminārs „Pasaule tuvumā un tālumā”

Akcijas noslēguma tika organizēts seminārs „Pasaule tuvumā un tālumā” 21.septembrī Rīgā. Seminārā ar akcijas dalībniekiem tikās gan IZM Valsts sekretāra vietniece Izglītības politikas jautājumos Kristīne Vāgnere, gan Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, Datorzinību centrs, biedrība „Ideju forums” u.c. Kopā seminārā piedalījās 86 dalībnieki un viesi. Semināra ziņojumi tika apkopoti un izvietoti interneta vietnē <http://www.stastulaiks.lv/lv/biblioteka/raduraksti/1689/>. Tur arī atrodama informācija par akcijas dalībniekiem un virtuālā karte.

Programmas jauniešiem

UNESCO LNK ieguldījumu darbā ar jaunatni var raksturot, minot gan konkrētas aktivitātes, kas ir tikušas organizētas ar jauniešiem un iesaistot tajās jauniešus, kā arī veicinot jauniešu spēju un pieredzes izkopšanu, atbalstot to izaugsmi gan caur brīvprātīgo darbu, gan arī mācību prakses ietvaros un atbalstot to iniciatīvu organizēt dažādus projektus pašiem.

Projekts “Es un Brīvība”

No 2009.gada decembra līdz 2010.gada maijai UNESCO LNK sadarbībā ar Latvijas Okupācijas muzeju un 4.maija Deklarācijas klubu organizēja projektu „Es un brīvība”. Projekts radies kā skolu projekta „Baltijas Ceļš un skolas: dzīvā piemiņā” un jauniešu projekta „Atpakaļ nākotnes dēļ” turpinājums.

2009./2010. mācību gads ietver vairāku Latvijas valstiskumam būtisku notikumu gadadienas, sākot ar Baltijas Ceļa divdesmitgadi augustā un beidzot ar Neatkarības deklarācijas gadadienu maijā. Šis projekts sniedza Latvijas skolu audzēkņiem iespēju svinēt Latvijas neatkarības atjaunošanu, vienlaikus iepazīstot savas valsts vēsturi dziļāk un attīstot savas radošās un analītiskās domāšanas prasmes. Projekta mērķis bija veicināt jauniešu interesi, zināšanas un spēju patstāvīgi spriest par Latvijas valstiskuma veidošanu un atjaunošanu, kā arī veidot personīgu attieksmi pret savu valsti. Projekts aicināja jauniešus izzināt Latvijas valsts neseno vēsturi arī ārpus vēstures mācību stundām.

Projekta ietvaros tika organizētas šādas aktivitātes:

- 1) Nodarbība par Latvijas neatkarības atjaunošanu vidusskolēniem. Nodarbību mērķis bija mudināt skolēnus aizdomāties par brīvības nozīmi un vērtību. Nodarbībā piedalās divi Latvijas Okupācijas muzeja darbinieki vai brīvprātīgie jaunieši un viens 4. maija Deklarācijas kluba deputāts, kas ieinteresētajās skolās vada aktīvu un izglītojošu 80 minūtes ilgu nodarbību par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Projekta ietvaros tika organizētas 53 vieslekcijas dažādās Latvijas skolās.
- 2) Radošo darbu konkurss sākumskolas skolēniem, mudinot ar valsts pagātni sīkāk iepazīties 1.-4.klases skolēnus, kas vēsturi vēl nemācās. Radošo darbu konkursa 20 uzvarētāju darbi piedalījās izstādē Latvijas Okupācijas muzejā.
- 3) Izstāžu konkurss pamatskolas skolēniem – jaunieši bija aicināti veidot izstādi savā skolā par notikumiem, kas veicināja Latvijas neatkarības atjaunošanu. Pamatskolas skolēni bija aicināti paši veidot komandas, kas kopīgi veica nelielu pētījumu savā novadā un iekārtoja skolā izstādi par Latvijas neatkarības atjaunošanu, izmantojot vietējo materiālu (piemēram, iedzīvotāju atmiņas, fotogrāfijas no privātiem arhīviem), izstādes iekārtošanā un izmantošanā iesaistot skolasbiedrus, tuviniekus, tuvākās apkārtnes iedzīvotājus. Šādas izstādes mērķis bija veicināt skolēnu izpratni par brīvību kā par vērtību, ar izstādes palīdzību informēt sabiedrību par Latvijas brīvības 20 gadiem un veicināt skolas un vietējās sabiedrības sadarbību, atceroties laiku pirms 20 gadiem. Pamatskolēnu izstāžu konkursa uzvarētāju apbalvošana notika šā gada 6. un 7. jūlijā, kad trīs labāko darbu autoru komandas devās divu dienu ekskursijā pa Kurzemi.
- 4) Erudīcijas konkurss vidusskolniekiem trīs kārtās par Latvijas neatkarības atjaunošanu

- 5) 1990. gada 4. maija simulācijas spēle - erudīcijas konkursa uzvarētāji guva iespēju piedalīties informatīvā un atraktīvā seminārā par 1990. gada 4. maiju, kas tika rīkots no 1.-3. maijam Rīgā. Seminārā piedalījās 37 zinoši un motivēti jaunieši, kuri arī pēc šī semināra bija gatavi piedalīties un organizēt līdzīgus pasākumus.
- 6) Projekta ietvaros tapa arī vērtīgs atbalsta materiāls par pasākumu rīkošanu skolās par dažādām tēmām: Brīvība: pārgājiens ar zināšanu pārbaudes stacijām, Dziesmotā revolūcija: dziesmu konkurss, Vienotība: Baltijas vienotības nedēļa (pasākumu cikls visai skolai, ietverot tematiskās Lietuvas un Igaunijas dienas, viktorīnu jauktās komandās, radošo darbu konkursu un Baltijas vienotības ballīti); Atmoda: lomu spēle. Atbalsta materiāls pieejams tiešsaistē: <http://www.omip.lv/es-un-briviba/atbalsta-materials>.

Projekta īstenotāju komandu galvenokārt veidoja brīvprātīgie, kas visi ir studenti. Galvenais projekta finansētājs bija Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un UNESCO LNK. Ar „4. maija deklarācijas kluba” gādību uz izbraukuma nodarbībām skolās bija iespēja nokļūt Saeimas automobiļos. LZA Baltijas Stratēģisko pētījumu centra grāmatu piešķirums ļāva visām iesaistītajām skolām dāvināt autoru kolektīva monogrāfiju „Nevardarbīgā pretošanās: Latvijas neatkarības atgūšanas ceļš 1945-1991”. Skolēnu semināra rīkošanu finansiāli atbalstīja LR Kultūras ministrija.

Seminārs jauniešiem „Kultūru daudzveidība – mācīes izmantot tās iespējas”

Sadarbībā ar starptautisko nevalstisko organizāciju „Youth For Understanding” un Rīgas Domes Izglītības, kultūras un sporta departamentu Starptautiskā kultūru tuvināšanās gada ietvaros 5.jūnijā Bērnu un jauniešu centrā „Laimīte” tika rīkots seminārs jauniešiem „Kultūru daudzveidība – mācīes izmantot tās iespējas”. Tajā dalībnieki nelielās diskusiju grupās un dažādās interaktīvās aktivitātēs un spēlēs tika mudināti diskutēt par kultūru, tās vērtībām un dažādajām izpausmēm, kā arī iepazīt dažādos starpkultūru komunikācijas aspektus, kas ir pamatā daudzpusīgai kultūru daudzveidības izpratnei.

Eiropas Pavasara 2010 noslēguma pasākums

Sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā UNESCO LNK iesaistījās pasākumu cikla „Eiropas pavasaris 2010” aktivitātēs skolēniem. 17.jūnijā *Eiropas Pavasara 2010* noslēguma pasākuma ietvaros aktīvākajām Latvijas skolām, kas bija iesaistījušās visa pasākumu cikla aktivitātēs, tika organizēta stafete pa Vecrīgu, apmeklējot ar ES un ārlietām saistītus objektus, kā arī Saeimu. Uzsverot arī UNESCO nozīmi Latvijas ārpolitikā UNESCO LNK brīvprātīgie izveidoja kontrolpunktu Domu laukumā pie plāksnes par Rīgas vēsturiskā centra piederību UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam. Jauniešiem, atbildot uz dažādiem jautājumiem par UNESCO, bija jāapliecina savas zināšanas, piemēram, par to, kas ir UNESCO, kas visprecīzāk attēlo Latvijas vērtības dažādos UNESCO starptautiskajos reģistros utt.

UNESCO klubs „Jauno dabas pētnieku klubs”

2010.gadā darbību turpināja arī UNESCO klubs „Jauno dabas pētnieku klubs”, kas līdzās regulāram darbam pie zinātniskās pētniecības veicināšanas skolēnu vidū, 5.maijā Transporta un sakaru institūtā rīkoja 10. Latvijas UNESCO Jauno dabas pētnieku kluba konferenci, veltītu ilggadīgās kluba prezidentes Dr. Chem. Irinas Solomeņikovas piemiņai. Tajā bija iespēja noklausīties 21 jaunā dabas pētnieka sagatavotos oriģinālos referātus, uzdot jautājumus autoriem, kā arī dalīties pieredzē.